

KAS VYKSTA LAOSE?

NIXONO DOKTRINOS PIRMASIS BANDYMAS

Praeitą savaitę labai daug buvo kalbama apie Laosą, abiejų Vietnamų kaimyną. Tai palyginti mažas kraštas su netoli 3 milijonais gyventojų. Vienas jo trečdalis (su tačiau 2/3 gyventojų) yra kontroliuojamas karališkos vyriausybės, kiti du trečdaliai krašto yra kontroliuojami komunistų -- Š. Vietnamo ir pačioje šiaurėje -- kiniečių. 1962 metais Ženevoje buvo sutarta Laosą neutralizuoti, tačiau komunistai iš savo valdomų plotų niekada nepasitraukė dėl tos papras-

VYTAUTAS MĖŠKAUSKAS

tos priežasties, kad per rytinį Laosą jiems lengvai pasiekti Cambodiją, iš kur netoli ir Saigonas. Kadangi Laosas ir Cambodija skaitosi oficialiai neutralūs, komunistų sustiprinimai ir karinė mėsaižiaga siunčiama per tas dvi valstybes yra daugiau ar mažiau oficialiai 'neliečiama'.

Tokia padėtis buvo nepakenčiama ir už tat Washingtonas, sustabdęs paties šiaurinio Vietnamo bombardavimą, pradėjo žymiai daugiau bombarduoti rytinio Laosą kelius, kurie sudaro vadinamą Ho Chi Minh 'taką', per kurį Hanojus siunčia savo dalinius į Pietų Vietnamą. Skaičiuojama, kad per dieną amerikiečiai ten padaro per 400 'užskridimų'.

Karo veiksmas į vakarus nuo tos zonos, kurioje Š. Vietnamas laiko apie 67.000 savo karių, iki šiol buvo nežymūs. Daugiausiai buvo kovojama dėl vadinamos 'puodynų' lygumos (Plain of Jars), kurią dabar pakartotinai užėmė komunistai. Jei jie pradėtų iš ten žygi į sostines Vietnamo (140.000 gyventojų) ir Luang Prabang (22.000 gyventojų) kur reziduoja nedaug galios turįs karalius, Washingtonas susidurtų su didele problema, ką gi jam toliau daryti.

Kol kas Washingtonas neoficialiai padengia pusę Laos valstybės išlaidų, įskaitant ir kariuomenės išlaikymą. Oficialiai, amerikiečiai Laos neturi savo kariuomenės, tačiau ten veikia gausios CIA jėgos, beto, prie pasiuntinybės Vietnamo yra prikomandiruota per 100 karo attachė, kurie 'padeda' ir dažnai vadovauja Laos kariuomenės daliniams.

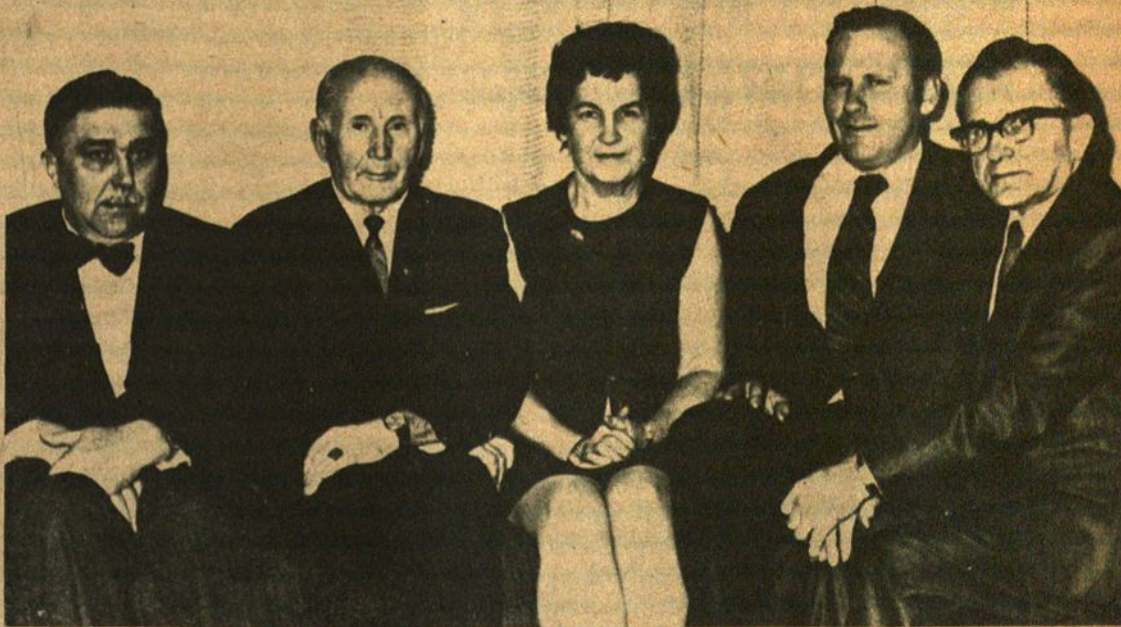
Tokiu būdu Laosas lengvai gali tapti Nixono doktrinos 'bandymo akmeniu'. Pagal tą doktriną, amerikiečiai visokeriopai padėtų savo užpultam sąjungininkui, ta-

čiau nenori siųsti savo kariuomenės. Tačiau ar to užtektų? Vietname ne užteko, tačiau padėtis ten buvo skirtinga. Laos, bent karališkos vyriausybės kontroliuojamoje dalyje komunistų beveik visai nėra ir ten negalima kalbėti apie "pilietinį karą" kaip Pietų Vietname prieš kelis metus, kur be amerikiečių intervencijos su savo kariuomene, komunistai būtų lengvai įsigalėję. Tačiau ir Laosui, jei šiaurinis Vietnamas iš tikro smarkiai pultų, būtų sunku išsilaikyti be tiesioginės ir pilnos amerikiečių intervencijos ir tokiu būdu komunistai galėtų įrodyti, kad visa Nixono doktrina yra 'muilo burbulas'.

Iš kitos pusės, padidėję karo veiksmas Laos, galėtų atitraukti komunistų spaudimą nuo Pietų Vietnamo. Deja, nuotais Amerikoje neleidžia išnaudoti tas geras progas. Visa eilė įtakingų senatorių, kaip senato demokratų daugumos vadas Mansfield ir užs. reikalų komisijos pirmininkas Fulbright skaito, kad visas JAV įsikišimas į pietryčių Azijos košę yra beprasmiškas ir net labai žalingas, nes tam įsikišimui sunaudojamos lėšos skubiai reikalingos Amerikos vidaus problemų išsprendimui.

Dėl tų nuotaikų prezidentas Nixonas turėjo dar kartą pareikšti, kad jis nežada į Laosą siųsti savo kariuomenės, kas savo keliu paskatino komunistus padaryti Laos premjerui Souvanna Phouma naujus taikos pasiūlymus, kurie turėtų sustabdyti amerikiečių aviacijos veiklą (Ho Chi Minh kelio bombardavimą), bet užtikrintų jo naują komunistams.

Kaip matome, Laos situacija yra labai susijusi su nuotaikom Washingtono. Nenoras susilaikyti ten 'antro Vietnamo' suriša amerikiečių rankas ir palieka visą iniciatyvą komunistams.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo kovo 7 d. įvykusiame susirinkime naujai išrinkta valdyba, sėdi iš kairės: sekretorius A. Senikas, vicepirmininkas J. Kiaunė, pirmininkė E. Čekienė, išdininkas S. Sirusas ir direktorius L. Tamošaitis.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDO VALDYBA MALONIAI ĮVERTINTA

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdybos metinis narių susirinkimas įvyko š.m. kovo 7 d. dr. V. ir E. Čekų namuose, Woodhaven, New Yorke. Išklaupta valdybos ir kontrolės komisijos nuoseklių pranešimų ir projektų dėl ateities darbuotės. Susipažinta su jau atspausdinta "Lithuania 700 Years" knygos antra laida, nes iš pirmos laidos buvo likę tik 7 egz. (be tų kurie gal dar yra pas platintojus). Antroji laida atspausdinti kainavo 4,700 dolerių. Valdyba buvo maloniai nustebinta atsiradus vienam lietuviui, kuris prašė vardo neskelbti, antros laidos išleidimui paaukojus 1500 dolerių.

Ypatingai šiltai susirinkimas priėmė valdybos pranešimą dėl pasirašymo artimoje ateityje knygą "Lithuania 700 Years" išleisti lietuvių kalba. Susirinkimas vertindamas LNF Valdybos darbą prašė, kad visa valdyba ir kontrolės komisija pasilikėtų toliau savo pareigose iki darbas bus pilnai atliktas ir knyga lietuvių kalba atspausdinta. Valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai buvo praversti ir išrinkti visi pir-

A.S. TREČIOKAS

miau buvę. Valdybą sudaro: Emilija Čekienė -- pirmininkė, Jurgis Kiaunė -- vicepirmininkas, Antanas Senikas -- sekretorius, Saulius Sirusas -- išdininkas ir Liudas Tamošaitis -- direktorius. Kontrolės komisija: Vincas Gruzdys, Juozas Českonis ir Petras Didelis. Naujai išrinktai valdybai susirinkimas su pilnu pasitikėjimu pavedė aptartus darbus vykdyti.

Iš pirm. E. Čekienės pranešimo -- LNF, kaip visiems gerai žinoma, per keletą metų telkė lėšas išleidimui anglų kalba veikalo apie Lietuvą, kurio įgyvendinimo kelias buvo rožėmis klotas, tiek lėšų telkimo atveju, tiek techniško darbo atlikimu dirbant visiems po tiesioginių duonos pešymo darbų. Lėšų telkimo atveju kai kur atsirado nepagrįstų sunkumų. Tačiau Fondo valdyba nuo pat jo įsisteigimo, būdama beveik ta pati, rinkusi aukas ir skelbusi visuomenei tikslą, neno rėjo aukotojų apvilti ir tuo LNF kaip institucijos vardą nužeminti, ne žiūrint visų trukdymų, savo nutarimus stengėsi vykdyti. Ir taip lygiai prieš metus tikslas buvo pasiektas, dienos šviesą išvydo anglų kalba veikalas "Lithuania 700 Years".

Susitarus su auto-

riais knygą rašyti izde nebuvo nei pusės reikalingos sumos, bet po šimtą dolerių aukojusių ir prenumeratorių dėka pasisekė sukelti trūkstantį sumą. Knygos išleidimas kainavo virš 12,000 dolerių. Pasirodžiusi 1969 m. kovo mėn. gale, birželio mėn. sandėlyje buvo likę iš pusantro tūkstančio egz. mažiau negu pusė. Tai rodo, kad tokia knyga buvo tikrai reikalinga.

Eilėje JAV laikraščių ir žurnalų pasirodė recenzijos ir jos visos buvo teigiamos. O itin lemiama recenzija buvo politiniam Foreign Affairs žurnale, kuris yra laikomas viso laisvojo pasaulio bibliotekų autoritetu. Žurnalas trumpai paminėjo apie patį veiklą ir gale pridėjo: rekomenduotina įsigyti bibliotekoms. Po to iš bibliotekų pradėjo plaukti užsakymai kasdien po keletą. Maryland Books leidyklos vardu.

JAV bibliotekos iki šiol per leidyklą užsisakė virš 300 egz. ir vis dar ateina nauji užsakymai. Ne tik bibliotekos, bet ir JAV didieji knygynai, kai kurie net pakartotinai. Pav., Croch's ir Brentano, Inc., Chicago, Baker ir Tylor Co., N.Y. ir daugelis kitų iš įvairių vietų. Iš bibliotekų pažymėtina, kad net iš kitų kraštų, kaip Heidelbergo (Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

● JAPONIJOJE atidaryta pasaulinė paroda EXPO-70 susilaukė didelio susidomėjimo ir sakoma, kad dar niekad Japonija nebuvo užplūdusi taip turistais iš viso pasaulio, kaip ši kartą. Parodą atidarė Japonijos imperatorius.

● ANGLIJOJE darbiečių atstovas parlamente William Owen, kaltinamas špionazu sovietams, bus teisiamas balandžio 7 d. Jo prašymas, palikti už užstatą laisvėje, atmestas. Tai pirmas atsitikimas britų parlamente, kad atstovas bus teisiamas už šnipinėjimą.

● RODEZIJAI pasiskelbus respublika ir nutraukus ryšius su Anglija, JAV uždarė savo konsulatą. Panašiai žada pasielgti ir Prancūzija.

● SOVIETAi leido Prancūzijos civ. aviacijos lėktuvams, skrendant į Tolimuosius Rytus, naudotis siauru 20 km. pločio koridoriu per Sibirį, nelaimės atveju tegalint nusileisti tik Novosibirsk ir Charbovske. Maskvoje į prancūzų lėktuvą turi įlipti rusas radistas ne va palaikymui ryšių su žeme, bet tikrumoje jis sėka įgulos narius prancūzus, ką jie daro.

● PRANCŪZAI iš savo raketų bazės Guyanoje iššovė trijų aukštų raketą Diamant, kurio bitan išskėlė vokiečių gamybos satelitą Dial.

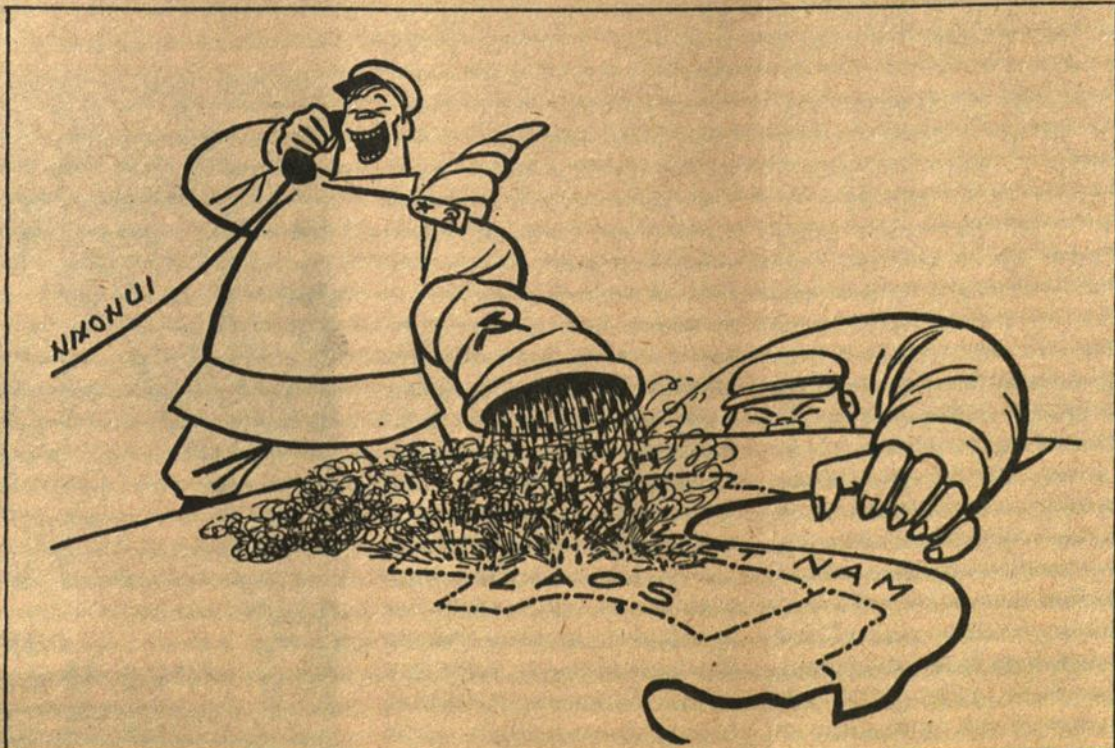
● JUGOSLAVIJOJE iškalėjimo paleistas prof. Mihailo Mihailov, kuris už savo veiklą "Sovietų vasara 64" buvo nuteistas 3 met. kalėjimo. Jam uždrausta laike 4 metų užsiminti bet kokia politinė ir visuomeninė veikla.

● SOVIETAi privertė austrus nutraukti per radiją sklaidžiamą antisovietinę propagandą čekų kalboje.

● WASHINGTONE bus paskirtas naujas sovietų ambasadorius vietoj 8 metus išbuvusio Dobrinino, kuris atšaukiamas į Maskvą svarbesnėms pareigoms.

● CASTRUI šie metai bus kritiški. Jis "revoliucijos garbei" kvietė pagaminti 10 milijonų tonų cukraus. Gamybos rekordas 1952 m. 7,2 tonai cukraus niekad nebuvo sumuštas ir vargu ar pavyks tai padaryti šiais metais. Cukraus švendrių plantacijose sabotажai plečiasi ir milijonai darbininkų, kurie siunčiami darbams, pasyviai dirba. Manoma, kad galimas kariuomenės sukilimas. Bet jei Castro ir bus nuverstas, komunistinis režimas pasiliks. Sovietai per daug sukišo pinigų į Kubą, kad leistų taip lengvai pralaimėti komunistui.

● BRAZILIJOJ teroristų pagrobtas japonų diplomatas buvo paleistas, vyriausybei leidus išskristi į Meksiką penkiems politiniams kaliniams.

-- Nesikiškite į Laos reikalus! Jis turi likti neutralus...

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo metiniame susirinkime balsų skaičiavimo komisija: V. Matonis, S. Gudas ir dail. J. Bagdonas, L. Tamošaitis nuotrauka

MŪSŲ PASTOG² TEVIŠKĖS ŽIBURIAI NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDAS LIETUVIŠKŲ LIETUVIŲ KELEIVŲ TĖVYNĖ DARBININKŲ SANDARA NAUJIENOS DRAUGAS

LIETUVIŲ SPAUDOJE PASIDAIRIUS

DABARTIES RŪPESČIAI IR NEATIDĖLIOTINI SIEKIMAI

Dr. Antanas Klimas, Rochesterio universiteto profesorius, veiklus visuomenininkas ir iškylus mokslininkas, gimęs 1924 m. Lietuvoje, pasakytume, atstovauja mūsų viurinę amžiaus kartą. Neretai jo gyvenimiški ir giliai išmąstyti straipsniai pasirodo mūsų periodikoje. Paskutinis jų, tilpęs š. m. kovo 7 d. Drauge, kalba apie suaktis ir dabartį, išryskindamas mūsų neatidėliotinus siekimus. Straipsnis aktualus, todėl jo pagrindines mintis pateikiame Dirvos skaitytojams.

Dr. Ant. Klimas rašo:

"Šalia visų gerų ir girtinų dalykų lietuviškoje dirvoje, kuriuos mes čia, laisvėje stengiamės nudirbti: visi mūsų gausieji fondai, Lietuvių bendruomenė ir visos kitos centrinės ir jaunimo organizacijos bei sambūriai, lituanistinės mokyklos, parapijos, spauda, leidyklos, archyvai, jaunimo centrai, didieji kongresai ir šventės, sporto klubai, stovyklos, įvairiausi suvažiavimai — taigi šalia viso to, ką mes trumpai vadiname veikla savųjų tarpe — mums yra duota labai svarbi misija ir pasaulinėje plotmėje: padaryti šių dviejų suaktyvėjusių ir iš jų išplaukiančių kitus klausimus pasauliniais, ne tik mūsų vienų; kitaip sakant, padaryti ir galimai didesniai pasauliniam ratui šiuos įvairius svarbius, pristatyti juos visuotinėje ir kartu lietuviškoje dvasioje.

Juk jau 30 metų, kai mes tais klausimais stengiamės judinti pasaulio sąžinę, o vis tiek pasaulis yra lig šiol pasilikęs gana kurtokas ir nerangus.

★

Ir mūsų pačių tarpe jaučiama kartais lyg nuovargio, lyg apsirpatimo, lyg rankų nuleidimo nuotaikų pradžia. Ir mūsų pačių, laisvųjų lietuvių, vienybė irgi kartais pradeda lyg plyšinėti ir trūkinėti. Dėl paties didžiojo tikslo mes, atrodo, visi dar lyg sutariame: visi siekiame laisvos lietuvių tautos savo laisvoje, suvereninėje valstybėje. Pradedame kartais erzintis ir skirtis dėl pačių darbo būdų. Yra atsiradusių tokių mūsų tarpe, kurie lyg norėtų eiti tam tikrais vingiais, kiti linkę net vartoti valenrodiškus kelius. Bet vingiai, apsimetimai, prisitaikymai gal ir buvo galimi efektingai naudoti anais senaisiais amžiais, kada nebuvo tos visuotinės jėgos — pasaulinės viešosios opinijos, kuri šiais laikais turi būti mūsų pusėje!

Šiais laikais man atrodo, nenaudinga mums eiti į vingius, į kompromisus, į tam tikras "derybas" bei "koegzistencijas", nes šiais moderniaisiais laikais tautos sąmonė, jos kultūra ir jos valstybingumas, taigi, jos visa gyvybės esmė, eina kartu ir yra neišskiriamai.

★

Visi mes juk džiaugiamės mūsų brolių okupuotoje Lietuvoje pasiektais tam tikrais rezultatais kai kuriose srityse, tačiau mes ir jiems darytume meškos patarnavimą, jeigu jų didžiaus-

siam varge nuosavai kultūrai nereikalautume 100 proc. valstybinės laisvės. Po ilgesnės okupacijos juk ir pati Lietuva taptų tada tik paskutinės pasaulyje dar užsilikusios kolonialinės imperijos nualinta ir gerokai surusinta liūdna provincija.

Taigi, kuo kiekiau ir neatlaidžiau mes reikalaujame 100 procentinės laisvės ir nepriklausomybės, tuo daugiau lengvinsime tą nuolatinę įtemptą kovą ir pavergtę Lietuvoje dėl lietuvių tautos fizinio ir kultūrinio išlikimo.

Du neseni ir konkretūs pavyzdžiai. 1967 metais teko man dalyvauti 10-me tarpt. kalbininkų kongrese. Nors Vilniuje dabar yra net keliolika puikiai pasiruousių ir jau pasižymėjusių kalbininkų, nė vieno jų Maskvos raudonieji carai kongresan neįleido, o atsiuntė beveik tik rusus, kai kuriuos visiškai niekur dar negirdėtus. Reiškia — lenčiūgėlį lietuviai dar gali šokti, liaudies dainas padainuoti, kokią knygą sau Vilniuje išsileisti... Bet kur klausimas atsistoja atstovavimo tautos tarptautinėje plotmėje — čia jau atsiraglina pati Maskvos meška.

1969 m. man teko vėl būti 11-me tarpt. onomastikos (t. y. vardotyros, vardu tyrinėjimo), kongrese Vienoje. Oficialioje programoje buvo įrašytas vienas jaunas Vilniaus kalbininkas, kaip to kongreso tarpt. moksliniame komitete atstovaujantis Lietuvą. Šio komiteto posėdyje (patys rusai nedalyvavo ir, žinoma, neleidė lietuvių...) vienas žinomas Rytų Vokietijos komunistas pasiūlė, kad Lietuvos atstovavimas būtų išbrauktas, tą teisę perduodant Maskvai. Gera, kad prieš tokį siūlymą posėdyje užprotestavo JAV atstovas — graikų kilmės kalbininkas. Klausimas tada buvo atidėtas ligi 1972 m. — ligi sekančio kongreso.

★

Negalėdami apžvelgti visų mūsų darbų, norėtusi tik labai trumpai stabtelėti ties keliais taškais, kuriuos ypatingai turėtume neišleisti iš akių ateityje:

Pirma: dažniau, aiškiau, tvirtiau pabrėžti pasauliui, lietuvių tautos, valstybės, kultūros ir ypač kalbos savitumą, senumą, skirtumą nuo kaimyninių tautų.

Ypatingai svarbu pabrėžti seną valstybinę Lietuvos tradiciją, siekiančią jau kone tūkstančio metų. Taip pat labai svarbu nurodyti lietuvių kalbos savitumą, atskirumą, nuo slavų ir germanų kalbų ir tautų.

Antra: kuo dažniau, paremus rimtomis statistikomis, iškelti tikruosius rusiškos bolševikų imperijos tikslus okup. Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose, kurias jie nori paversti suvirškintomis, surusintomis kolonijomis.

Trečia: ypatingai pabrėžti mūsų tautos rezistenciją, pasipriešinimą toms okupanto tendencijoms, apie kurias pasaulis, palyginti, labai mažai žino. Čia įeity

ir 1831, 1963 m. sukilimai, ir Vasario 16-tos aktas, nepriklausomybės kovos, 1941 m. sukilimas, 1944-1952 m. herojiškos partizanų kovos su okupantu ir t.t.

Ketvirta: nuolat ryškiais ir konkrečiais pavyzdžiais nušviesti laisvės, ypatingai religijos, persekiojimą okupuotoje Lietuvoje dabar (kaip ir buvo padaryta su 40 Vilniaus arkiv. kunigų raštu...), nes gal dar jautriausias pasaulis liko ir bažnyčių išniekinimui ir religijos persekiojimui, kurio Vakaruose jau seniai nėra.

★

Kokius kelius, būdus ir metodus mums tektų pasirinkti, kad šie visi mūsų geri norai, planai ir ketinimai nebūtų tik laikinai išpūdis, lyg maža bangelė, kuri nubanguoja minėjimų ir švenčių iškalboje? Norėtume, kad tai virstų gyvastinga gaivia srove, kuri nuolat judintų pasauliui sąžinę...

Šalia visų mūsų gerų ir gražių organizuotų ir pavienių pastangų, kurias mes trumpai prisiminėme anksčiau, išplaukiančių iš mūsų Lietuvių Bendruomenės, susivienijimų, parapijų, organizacijų, klubų, fondų, grupių, spaudos ir t.t. — tą gyvą srovę pasaulio sąžinei judinti aš įsivaizduoju kaip mūsų planingą veržimąsi į pagrindinius gyvenamo krašto švietimo ir opinijos formavimo centrus — konkrečiai — mūsų jaunimo veržimąsi dėstytojais į aukštąsias mokyklas, universitetus, tyrimo centrus, į leidyklas, spaudą, radijo, TV ir t.t.

Žinoma, atskiromis individualiomis progomis jau yra šia kryptimi kiek padaryta, bet to yra per mažai!

Sakysime, mano paties gal ir nelabai tiksliai apskaičiavimu, JAV yra dabar apie 200 jaunų lietuvių profesorius. Tai yra džiugu, bet, palyginus tai proporcingai su šia kryptimi veržlesnių tautybių skaičiais ir jų procentu JAV bendrame gyventojų skaičiuje — mes turėtume tokių žmonių — mokslininkų — dėstytojų bent jau 2000 — t. y., dešimt kartų daugiau!

Kodėl turime mes visi — per mūsų organizuotus vienetus ir kiekvienas individualiai — atkreipti dabar šiam klausimui ypatingą dėmesį. O todėl, kad šis klausimas yra labai skubus ir neatidėliotinas. Čia suminėsiu kelias priežastis:

Pirma: ar kam tai patinka, ar ne, anglų kalba — bent jau tarptautinėje mokslinėje ir informacijos pasiekimo plotmėje yra jau tapusi neoficialia tarptautine kalba.

Antra: universitetai, aukštosios mokyklos formuoja būsimuosius visų sričių valstybės vadovus, mokytojus, rašytojus, žurnalistus, redaktorius. Sakysime, ir beveik visų žymiųjų enciklopedijų tomų yra parašyti daugiausia univ. profesorių ir kitų tyrinėtojų mokslininkų.

Trečia: didelė dalis mūsų (lietuvių) jaunųjų mokslininkų — univ. dėstytojų yra griežtųjų mokslų srityse. Puiku. Bet mums reikia šimtų (aš ne kiek neperdeidu — šimtų!) jaunų entuziastingų lietuviškai nusiteikusių mokslininkų humanitarinėse ir soc. mokslų srityse! Kalbotyra, kalba, literatūra, meno ist., sociologija, antropologija, istorija ir t.t. — yra mūsų, apskritai kalbant, labai negausiai praktikuojamos sritys! O šios sritys kaip tik formuoja opiniją krašte! Juk lengvai galima įsivaizduoti kas būtų, jeigu JAV, Kanados ir kt. moksliniuose žurnaluose bei mokslininkų suvažiavimuose kas metai

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Tarybos nariu metiniame susirinkime kovo 7 d. dalyvavę nariai. Sėdi iš kairės: A. Senikas, J. Kiamė, E. Sirusienė, E. Čekienė, A. Trečiokas, inž. V. Gruzdis ir L. Tamošaitis. Stovi: dr. V. Čekas, dail. J. Bagdonas, S. Gudas, J. Maurukas, J. Sirusas, V. Matonis, J. Česonis ir S. Sirusas. Trūksta dalyvavusio susirinkime L. Virbicko. L. Tamošaitio nuotrauka

LNF Valdyba maloniai įvertinta...

(Atkelta iš 1 psl.)

universiteto biblioteka, Montrealio, Kanados utas. Neįmanoma čia visų išvardinti. Taigi, antroji pataisyta laida buvo tikrai reikalinga.

Knygos pasirodymą paminėjo beveik visa mūsų lietuviškoji spauda. Lietuvių spaudoj pasirodė ir kritikos, apie kurią Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirm. dr. Vlado Paprockas taip pareiškė: "Mano išvada, kas myli savo kraštą — Lietuvą, kas myli savo tautą — šios knygos nejuodins. Ji yra labai naudinga ir reikalinga kovoję už Lietuvos laisvę. Visų lietuvių, nežiūrint kokių jie būtų pažiūrų, priklauso LNF ją išleisti, kad ji padėtų ir pagarbą. Kai atsiranda kita organizacija, kuriai pavyks dar tobulesnį svetima kalba apie Lietuvą veiklą išleisti, aš būsiu vienas iš pirmųjų rėmėjų, kokių buvau ir šio veikalo. Tuo tarpu aš, kaip išeivijos lietuvis, esu laimingas, kad į pasaulį išplaukė 1500 nerudijančių "laivų" ir šiomis dienomis pasirodė 1000 naujų, patobulintų "kreiserių" kovoti su Lietuvos pavergėju".

Lietuvių, užsakiusių knygą universitetams, dėka, gauta daug gražių padėkos laišku ir atsiliepimų.

— Kaip minėjau, ši LNF užsimojimą pradėjus vykdyti, atsirado blogos valios trukdytojų, pasėkoje rezignavo keli bu-

vę darbo rėmėjai, tačiau, tose pat lietuvių kolonijose atsirado nauji žmonės, kurie su dideliu entuziazmu ėmėsi "Lithuania 700 Years" platinti lietuviškai nebe kalbančių lietuvių tarpe. Ji platinama ne vien JAV, bet Kanadoj, Australijoj ir Anglijoj — pareiškė LNF pirm. E. Čekienė, ir toliau tęsė:

"Baigiant noriu pabrėžti, kad nors mes lietuviškai mėgstam savo tarpe pasibarti, kartais ir perdėtai pakritikuoti, bet žiūrint iš LNF valdybos patyrimo taško, leidžiant aukščiau minėtą veiklą, ištikinom, kad reikalui esant, svarbesnius mūsų tautai dar bus atliekant mokame būti ir vieningi.

"Knygos pristatymą lietuvių visuomenei plačiai paminėjo visapatriotiska lietuvių spauda ir kur tokia šventė vyko, gausiai dalyvavo lietuvių visuomenė. Kad šis didis darbas nors ir netobulai pasisekė atlikti, tai padėka visai lietuvių išeivijai, kuri prie tos idėjos įgyvendinimo prisidėjo ir lėšomis rėmė, prenumeratų rinkimų iš anksto, vėliau knygos platinimu, drąsinančiu žodžiu ir juodu ekspedicijos darbu.

"Tikslas pasiektas tik kruopščiu ir tyliu, pasiaukojančiu darbu ir, kai jis dabar svetimųjų taip vertinamas, nes ir Manyland Books leidyklos vedėjas S. Zobarskas pareiškė, kad iš paskutinių jo išleistų 30 knygų anglų kalba, šitoji turi didžiausią pasisekimą amerikiečių tarpe. Kai matai, kad atlieki naudingą Lietuvai darbą, tai kelia gyvenimui nuo viso to pavargusią sielą

ir duoda sparnus talkinti kitų asmenų vykdomiems darbams", baigė pranešimą LNF pirm. E. Čekienė.

Prie anksčiau minėtos nepaprastai didelės sumos — \$1,500.00 dolerių dėl naujos pataisytos 1000 egz. išleidimo knygos, aukotojas reikalavo, kad LNF už tą sumą išsiuntintų iš aukų egzistuojantiems universitetams, kurie nėra pajėgūs pirkti knygas į savo bibliotekas. LNF valdyba sutiko už gautą sumą knygas išsiuntinėti neturtingoms bibliotekoms ne mokamai.

Paaiškėjus, kad Darbininko redakcijos išrinktųjų tarpe yra LNF pirm. E. Čekienė, kuriai už 1969 metų lietuvišką veiklą buvo įteiktas parašytas aktas ir medalis, susirinkimas pasidžiaugė savo pirm. E. Čekienės įvertinimu per Darbininko redakciją.

Po sėkmingo ir darbingo susirinkimo, dar ilgokai buvo kalbėtasi lietuviškais visuomeniškais reikalais prie užkandžių ir kavutės.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

AR IŠ TIKRŲJŲ PER DAUG?

Clevelande gyvena per vieną milijoną žmonių. Gyventojų daugumą sudaro įvairių tautybių asmenys. Jas apjungia vad. Tautybių Centras, kuris kas keleri metai išleidžia stamboką brošiūrą, apžvelgiančią paskirų tautybių įnašą, siekiant pastūmėti visuomeninį, kultūrinį, ekonominį ir pagaliau politinį vietos gyvenimą. Tautybes pristatant itin pabrėžiamas jų vidinis susiorganizavimas, platesnio masto parengimų skaičius, savo mokyklų, laikraščių, radijo ir televizijos programų išlaidos ir p. Tai dalykai kurie amerikiečių visuomenei nusako paskirų tautybių svarį.

Kiek tenka patirti, panašiai yra ir kitose vietose, kur gražiai reiškiasi tautybės, neprarasdamos savo tautinio veido, karta iš kartos perduodamos savo tautines ypatybes ir išlaikydamos savo tautinį charakterį. Ne visada nulemia gyventojų masės. Didžiules tautines grupes, jeigu jos paskydytos ir ne susiorganizavusios, labai dažnai nustelbia mažesnės, tačiau geriau ir tampa susiorganizavusios. Ir todėl mums atrodo, kad užuot didžiulius savo tautinės grupės gausumą ar rezignavus vien dėl proporcingos mažumos, daug daugiau reikėtų ir skatinti ta iniciatyva, kuri visais atžvilgiais padeda mums prasimušti aukščiau tautybių vertinimo vidurkio.

Pasivažinėjęs po svetimus laukus, labai naudinga grįžus pasižvalgyti ir savo sodyboje. Svetimieji kalbėtojai, iškilmingomis progomis mūsų pasikviesti ir kalbėdami į mus, ne vienur ir ne retai pabrėžia mūsų susiklausymą ir organizuotumą, kurio mes patys dažnai nepastebime, o kartais ir per mažai vertiname. Iš jo kartais ir pasišaipome.

Iš tikrųjų, niekada neturėjome organizacijų per daug. Priešingai, jeigu išjungtų dar neišjungę, jų galėtų būti dar daugiau. Antra vertus, jeigu ankstyvoji mūsų šio krašto imigracija ne būtų telkusi į dideles ar mažesnes draugijas, klubus ar susivienijimus, nebūtų ji pajėgusi svetimame krašte išlaikyti ilgai švietusių ir gaivusių lietuvių židinių, kokiais buvo ir tebėra lietuviškosios parapijos, mokyklos, laikraščių ir knygų leidyklos, radijo programos, pagaliau lietuviški klubai ir pobūvių salės. Ir

pačios Lietuvos nepriklausomybės atstatymas vargu būtų susilaukęs tokios JAV moralinės ir materialinės paramos, jeigu anais laikais čia nebūtume turėję organizuotos išeivijos. Ji ir po antrojo pasaulinio karo sudarė galimybes daugeliui naujų ateivių kurtis ne kažkur tarp visiška svetimųjų, bet čia, kur jau senokai reiškėsi gyvas ir įvairus lietuviškas gyvenimas išeivijoje.

Nėra namų be dūmų, anot mūsų seno priežodžio. Bet nederą bėdavotis, kad mūsų namai visuomet prismilkę, kada langų prasidarymas ir prasivedinimas nuo mūsų pačių pareina. Tad ir užuot skundusis per dideliu mūsų organizacijos gausumu, ar ne laikas būtų vėliau pravėdinti jų tarpusavio santykius. Labai gera turėti didelės ir įtakingas paskiras organizacijas su veikliomis ir energingomis vadovybėmis, nestokojančiomis naujų, laiko dvasių atitinkančių ir ateitin nusidriekiančių idėjų. Bet kada tokių idėjų pradeda tikėtis kitų sambūrių pakasynose, nebegalime džiaugtis, nes gyvybė ir pajėgumas reiškiasi įvairiomis formomis, tik labai retai kitų nepakentimu ir jų nuvertinimu.

Iš mažo grūdo išaugo didelis medis, iš mažų šaltinių subėga didieji vandenys. Iš mažų chorelių susidaro tūkstantinis choras, kuriuo gerimės dainų šventės metu. Tas pats pasakytina ir apie mūsų organizacinio gyvenimo visumą. Kiekvieno žmogaus nuoširdus įsijungimas nors ir į menkiausią sambūrį, ar tai būtų profesinė, ar šalpos, kultūrinė, ideologinė ar pagaliau politinė organizacija, jau reiškia to žmogaus tam tikrą pasiaukojimą bendrajam visuomeniniam reikalui. Tai jau šis tas. Kada gi visuotiniu sutarimu iškilus reikalas išpareigoti didiesiems darbams, šio žmogaus neberekės ieškoti užmiesčio farmoje ar golfo laukuose. Jį suras ir atves jo draugijos ar klubo vadovybė.

Juo daugiau organizacijų, juo daugiau naujų minčių ir sveikos veiklos, basireiškiančios iniciatyvos, tuo daugiau naudos bendrajam lietuviškam reikalui, jeigu tos organizacijos nori ir sugeba sklandžiai tarpusavy bendrauti. Užtat, mes visuomet prisiimdami paskutinįją sąlygą, niekad nesutiksime,

Iš Lietuvių Fondo narių metinio suvažiavimo vasario 28 d. Chicagoje. Kalbą posėdžio pradžioje pirmininkavęs inž. V. Kutkus. Šalia sėdi kiti du suvažiavimo pirmininkai dr. P. Kisielius ir inž. V. Kamantas. Kairėje suvažiavimo sekretoriatas: Jonas Kavaliūnas, dr. R. Šomkaitė ir dr. P. Maldeikis, V. Noreikos nuotrauka

DARBINGAS LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS (2)

Kad balsų skaičiavimo komisija turėtų daugiau laiko, buvo sukeisti dienotvarkės punktai ir prieš numatytas diskusijas padaryti rinkimai.

Nominacijų komisija, į pasibaigusį 6 Tarybos narių kadenciją, pasiūlė tuos pačius asmenis ir balsų gavo: dr. G. Balukas -- 2,366, dr. A. Razma -- 2,220, dr. P. Kisielius -- 1,807, dr. J. Valaitis -- 1,996, H. Daras -- 2,147 ir V. Kutkus -- 2,124. Į kontrolės komisiją buvo pasiūlyta ir balsų gavo: V. Kamantas -- 2,344, K. Grina -- 2,206 ir J. Sadūnas -- 1,337. Kandidatu liko J. Bagdanavičius su 1,033 balsais.

DISKUSIJOS

Pirmininkavimą perėmė dr. P. Kisielius. Grįžo prie dienotvarkės ir pradėjo numatytas diskusijas dėl pranešimų ir pelno skirstymo.

Labai mažai buvo klausimų dėl Tarybos ir Valdybos pranešimų, nes visas buvo pateikta raštu, o kontrolės komisija savo akte smulkiai išnagrinėjo praeitų metų apyskaitas ir rado jas gerai ir tvarkingai vedamas. Didžiausio dėmesio susilaukė pelno skirstymo komisija.

BALEIŠIS siūlo Fondo kapitalą investuoti į žemę, nes doliui krintant būtų geriausiai apsaugojamas.

TURUTA atkreipia vadovybės dėmesį į suvažiavimo nutarimų įgyvendinimą.

TIJŪNAS pasisako dėl dr. T. Remeikio paskirtos sumos už jo veiklą anglų kalba.

JUODVALKIS pasiūlydžia, kad Fondas galėtų gale perėjo į rimtos finansinės institucijos atskaitomybę ir tvarką. Atkreipia dėmesį į kvotų skirstymą ir jų išpildymą. Kai kurios kolonijos: Los Angeles, Clevelandas, Detroitas ir kt. nėra įvykdę nė trečdaliai jom paskirtų kvotų, o tuo tarpu kitos jau perviršijo savo kvotas. Ar kvotos yra perdidelės, ar nepakankamai kreipiamas dėmesys į pinigų telkimą Lietuvių Fondo reikalams.

me, jog dirbtiniu būdu sunaikindami kitas, tuo pačiu sustiprinsime savo organizaciją. (d)

ANTANAS JUODVALKIS

KUTKUS pasisakė dėl kvotų ir siūlė, jei Detroitui skirta 100,000 dol., tai Chicago Marquette Parko kolonijai turėtų būti skirta bent ketvirtis milijono, arba tiek kiek dabar yra paskirta visai Chicago (260,000).

BERTAŠIUS siūlė apyskaitinius pranešimus siųsti kartu su kvietimu į suvažiavimą, kad dalyviai geriau galėtų susipažinti.

DR. ŠOMKAITĖ pasisakė dėl paskirtos sumos dr. T. Remeikio anglų kalbai, kaip politinio pobūdžio, todėl turėtų ją finansuoti kiti veiksniai, bet ne Lietuvių Fondas. Taip pat, pasisakė dėl skiriamos sumos Liet. Rašytojų D. jai premijuoti geriausių metų veiklą. Todėl nevisad premijuojama geriausia knyga. Paabejojo spec. programoms skiriamų sumų tikslingumą.

DR. KISIELIUS pažymėjo, kad mokslinis veiklas, rašomas apie politiką, vistiek yra kultūrinis įvykis ir gali būti Fondo finansuojamas.

DR. J. PRUNSKIS daliai atsakė dr. Šomkaitėi dėl rašyt. d. jai skirtos sumos ir bendrai dėl literatūrinių veiklų premijavimo. Ne Liet. Fondas premijuoja veikalus, bet tik rašyt. d. jai ateina į talką ir parūpina reikiamą sumą premijai skirti. Ką rašyt. d. jai premijuoja jau ne Fondo reikalas.

DR. T. REMEIKIS: ruošiamas jo mokslinis veiklas nesikryžiuoja su Vliko ruošiamu veikalu. Angliškai ruošiamas jo veiklas apima 1939-40 metų laikotarpį ir yra gerai dokumentuotas.

Pelno skirstymo komisijos vardu atsakė ir paaiškino dr. Ambrozaitis. Gana sunki yra komisijos padėtis, kai reikalų yra daug, o pinigų nepakanka. Fondas pinigų neskiria politiniams reikalams, bet knyga parašyta apie politiką yra kultūrinis reikalas ir kaipo toks gali būti remiamas. Skelbiama pietų pertrauka.

Po pietų pertraukos pirmininkavimą perėmė Vytautas Kamantas. Dis-

kusijos vėl atgijo. Dr. Šomkaitė laikėsi savo nuomonės, kad mokslinius darbus gali rašyti kas nori, bet Liet. Fondui neprivalu juos finansuoti. Svetima kalba parašytas veikalas nepratirtina lietuvių kultūros ir t.t.

Juknevičienė kalbėjo EGLUTĖS leidimo reikalu ir prašė didesnės Fondo paramos. Dar kalbėjo Turūta, Juodvalkis, Jankauskaitė, Baleišis ir kiti. Niekas iš esmės neneigė paskirstymo komisijos nuosprendžio, tik davė sugestijų ateinantiems skirstymams, ką pabrėžė ir L. Fondo vadovai, atsakydami į užklausimus. Paaškinimus davė dr. Balukas, dr. Razma, dr. Ambrozaitis ir A. Rėklaitis.

VAJAUS KOMITETŲ IR IGALIOJINIŲ PRANEŠIMAI

Pirmasis kalbėjo New Yorko atstovas dr. J. Kazickas. Pranešė apie pavėkusių vajų, kur vakarietės metu buvo sukelta stamboka suma. Be to, dr. J. Kazickas iškėlė palikimų klausimą ir prašė visų Fondo narių į tai atkreipti ypatingą dėmesį. Sudarant testamentus neturėtų būti užmirštas ir Lietuvių Fondas. New Yorkas ta kryptimi rimtai yra pažengęs.

F. Eidimtas Clevelando vajuos komiteto pirmininkas nusiskundė kvotos didumu, bet didžiavosi Clevelando įvertinimu ir žadėjo kvotą išpildyti. Pastaraisiais metais clevelandiečiai yra susirūpinę savųjų namų įsigijimu, todėl Fondo reikalai laikinai nustumti į šalį.

Vytautas Kutkus Detroito vajuos komiteto pirmininkas pranešė apie vajuos progą surengtą vakarietę, kurios metu į Fondą plaukė apie 6,000 dol. Siūlė dešimtmečio progą Fondui nusipelnusius asmenis apdovanoti medaliais ar kitaip atžymėti.

Turūta iš Grand Rapids pranešė, kad jų kolonija maža, bet nustatytą kvotą iki Fondo dešimtmečio žada įvykdyti. Dabar surinkta 80%.

Rezoliucijų komisijos vardu nutarimus paskaitė dr. K. Ambrozaitis:

1) Išreiškiama padėka Tarybai, Valdybai ir kitiems Fondo organizacijoms.

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Yuli Danielius šiądien Sibiro lageryje už užsienyje atspausdinimą Arzhak slapyvardžiu keturių apysakų. Sovietai jį susekė, apkaltino Sovietų Sąjungos šmeižimu, nuteisė ir įkalino.

Jo knygoje "Čia kalba Maskva" telpa keturios apysakos. Knygos žodžiai rodo, kad Danielius dvigubai nusikalto. Jis kalba tiesą apie sovietų žiaurumus. Ir jis ištikinęs, kad Stalino žudymai buvo įvykdyti su šokia tokia pačių gyventojų talka -- gyventojų-aukų.

Antroji knygos tema kartojasi apysakose "Atlyginimas" ir "Rankos". "Sustokite badę ruso sėklą! Mes esame dviese -- auka ir budelis. Jie rašo, kad mes kandan maitinančią ranką. Kvailiai! Tai mūsų pačių ranka".

"Klausykite Hemingway sekėjai... aš nubaustas ne už jūsų išgalvotus nusikaltimus, bet už tikrą nusikaltimą -- už mano kaltes ir jūsų".

Apsaką "Čia kalba Maskva" pasakoja ką žmonės daro kada Vyriausias Sovietas paskelbia "žmogžudystės dieną", per kurią bet kas gali nužudyti bet ką.

Gindamas "Atlyginimą" savo teisme Danielius sakė: "Aš tikiu kad kiekvienas visuomenės narys yra atsakingas už jos veiksmus. Aš rašiau, kad visi kalti, nes nebuvo atsakymo klausimui kas yra kaltas".

THIS IS MOSCOW SPEAKING by Yuli Daniel - Arzhak, 159 puslapiai, Dutton, \$4.95.

2) Remti lietuvių švietimo ir lietuviybės išlaikymo bei ugdymo reikalus

3) Prašoma ir toliau plėsti Liet. Fondo idėją ir 1972 m., dešimtmečio progą užbaigti milijoną

4) Suvažiavimas sveikina: Lietuvos diplomatinę tarnybą laisvajame pasaulyje, VLIKą, PLBnė, ALTą, BALFą, ALB CV-bą, apygardų bei apylinkių valdybas, spaudą, radiją, liet.TV, liet. mokyklų mokytojus, parapijų vadovybes ir kt. organizacijas.

Br. Nainys, ALBCV-bos pirmininkas, siūlo specialiai koncentruotis į palikimus ir organizacijas, kurios turip pinigų, bet yra mirties agonijoje.

Suvažiavimas baigtas Tautos himnu.

Suvažiavimo pirmininkai, nors prašė dalyvius būti konkrečiais ir ne užtęsti suvažiavimo, bet nė vieno kalbėtojo nevaržė ir leido net keletais atvejais rūpimais klausimais pasisakyti. Fondo vadovai galės pasinaudoti išskelptomis mintimis bei idėjomis ir daugiau pasitarnauti lietuviškiems reikalams. Suvažiavimas buvo gana atviras ir darbingas.

Per 120 visuomeninių ir politinių gyvenimų besidominčių lietuvių susirinko į banketą ir politinių diskusijų vakarą kurį ruošė LB Lemonto apylinkės valdyba. Už garbės stalo kongresmanas E. Derwinski, senatorius Don Moore, dr. J. Briedis, dr. Leonas Kriaučeliūnas, dr. P. Kisielius, arch. A. Kerelis, inž. Br. Nainys, latvių atstovas dr. V. Korsts, ukrainiečių -- N. Olek, K. Oksas ir kiti, su pobūvio dalyviais.

IDOMIOS POLITINĖS DISKUSIJOS LEMONTE

Lietuvių Bendruomenės Lemonto apylinkės pirmininko dr. J. Briedžio iniciatyva ir pasitangomis, vasario mėn. 8 d. Gleneagles golfo gražioje salėje, Lemonte įvyko banketas su politinėmis diskusijomis, į kurį atsilankė kongresmanas Ed. Derwinski ir Illinois valstijos senatorius Don Moore bei politinių ir visuomeninių gyvenimų besidominčių per 120 asmenų iš Lemonto apylinkės ir Chicagos. Svečių tarpe dalyvavo latvių, ukrainiečių ir iš Lemonto amerikiečių atstovai.

LB Lemonto apylinkės pirmininkas prie garbės stalo pakvietė kongresmaną E. Derwinski, Illinois valstijos senatorių Don Moore, dr. Leoną Kriaučeliūną, dr. P. Kisielių ir Marquette Parko LB apylinkės pirmininką arch. Alb. Kerelį, JAV LB Centro valdybos pirmininką inž. Br. Nainį, latvių atstovą dr. Vold. Korsts, ukrainiečių atstovą N. Olek, lietuvių moksleivių atstovą Joną Abromaitį, Amerikos lietuvių respublikonų lygos Illinois pirmininką Kazimierą Oksą.

Kun. A. Stašui sukalbėjus maldą, dr. J. Briedis, kaip šio vakaro šeimininkas sveikindamas svečius, kvietė po vakarienės visus aktyviai įsi-

JURGIS JANUŠAITIS

jungti į numatytas diskusijas.

Prieš pradėdant diskusijas, dr. J. Briedis pristatė garbės svečius ir diskusijose dalyvaujančius asmenis ir ta proga pareiškė keletą reikšmingų minčių liečiančių šio krašto dabartinį politinį gyvenimą bei vidaus gyvenime kylančias negeroves, kurios griauja autoritetą šeimos, valstybės ir augantis liberalizmas judėjimas kelia rimtą pagrindą ir patiems demokratijos principams, ant kurių remiasi

šis kraštas. Jis pažymėjo, kad ir mes, jauniausi šio krašto ateiviai galime laisvai reikštis tiek savose profesijose, tiek ir politiniame gyvenime, bet tuo pačiu ir mes turime teisę atkreipti šio krašto vadovų dėmesį į kėslus, kurie siekia sunaikinti šio krašto gerbūvį, sugriauti jo saugumą ir tuo pačiu kelia pavojų ir mūsų pačių laisvei. Toliau dr. J. Briedis priminė, kad mes turime rūpintis ne vien savo ateitimi, bet taip pat ir jaunimo ateitimi, pavergtų Rytų Europos kraštų ateitimi, ku-

LB Lemonto apylinkės pirmininkas dr. J. Briedis suruoštuose politinėse diskusijose kongresmanui E. Derwinskiui įteikia dovaną, pareikšdamas padėką už nuosirdų lietuvių pastangų supratimą ir nuolatinį pavergtos Lietuvos klausimo kėlinimą JAV Kongrese.

riems JAV turi savo įsipareigojimus. Į šiuos išskylančius klausimus kaip tik ir atsakysias kongresmanas Ed. Derwinski.

Prasidėjus diskusijoms, dr. Leonas Kriaučeliūnas pažymėjo, kad Vakarų Vokietija, veda viešas derybas su Sovietų Rusija, Rytų Vokietija ir Lenkija. Ar tose derybose nebūsiąs palietas ir Lietuvos klausimas ir ar JAV vyriausybei yra žinomas tų derybų turinys?

Antru klausimu dr. Leonas Kriaučeliūnas klausė: Rusija siūlo Europoje saugumo paktą. Ar tuo ji nori įteisinti dabartinę Europos padėtį?

Trečias jo klausimas buvo: Amerika skelbia kad nepripažįsta Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių okupacijos. Tuo visas reikalas ir baigiasi. Ką lietuviai galėtų šioje srityje daugiau padaryti?

Į iškeltus dr. Leonas Kriaučeliūno klausimus atsakė kongresmanas E. Derwinski. Į pirmąjį -- JAV derybas seka su dideliu dėmesiu ir pasitarimų eiga vyriausybei yra žinoma. Į antrą klausimą atsakė, kad Amerika yra pasirošusi visokiems netikėtumams. Gi į trečią klausimą atsakė kad visų okupuotų kraštų žmonės vieningai jungtųsi į bendrą frontą ir darytų didelį spaudimą į Kongresą, Senatą ir į Valstybės Departamentą, tada šis klausimas atsistotų visai kitokioje plotmėje.

Pagaliau dr. Leonas Kriaučeliūnas paprašė kongresmano, kad jis Lietuvos klausimą prisimintų Washingtono minint Lietuvos nepriklausomybės šventę Kongrese. Jis tai pažadėjo ir savo pažadą ištesėjo. Kongresmanas E. Derwinski yra vienas iš nedaugelio Amerikos kongreso narių, kuris visomis jėgomis dirba Pabaltijo tautų išlaisvinimui. Inž. Br. Nainys jam už tai pareiškė nuosirdų padėką ir sakė, kad klausimų neturįs, o tik turįs prašymą. Jis

kongresmanui įteikė 40 lietuvių kunigų pasirašytą protesto raštą Kosyginui, išverstą į anglų kalbą su JAV LB Centro valdybos lydraščiu ir prašė šį dokumentą komentuoti Vasario 16 minėjimo metu Kongrese ir po to jį patalpinti į Congressional Record.

Kongresmanas E. Derwinski pažadėjo tai padaryti. Turimomis žiniomis dokumentai buvo komentuoti ir jie patalpinti minėtuose rekorduose.

Dr. P. Kisielius paklausė apie skirtumą Amerikiečių politikos Viduriniuose Rytuose ir Rytų Europoje. Kodėl, esą, Izraelis taip smarkiai ginas nuo arabų ir gauna pagalbą, o tuo tarpu Pabaltijo kraštai išsilaisvinimui to negauna ir tenkinasi tik nepripažinimo politika.

Antru klausimu dr. P. Kisielius klausė: Ar amerikiečiai negalėtų atitaisyti padarytų klaidų Rytų Europoje dabar, išnaudodami kinų-rusų nesutarimus ir galimą atvirą jėgų konfliktą. Ar amerikiečiai tai daryti pramato?

Į tai kongresmanas E. Derwinski atsakė, kad Valstybės departamentas turėtų keisti savo politiką. Jis pilnai sutinkas kad būtų daugiau dėmesio skiriama Rytų Europos problemoms. Gi Kinijos - Rusijos įtampos Valstybės departamentas išnaudoti nenori ir tuo reikalu nieko nedaręs.

Arch. A. Kerelis iškėlė infliacijos klausimą, didelius namų pirkimo paskolų nuosimčius respublikonams atėjus į valdžią, pašalpas juodiesiems ir kodėl pašalpos neteikiamos lituanistinėms mokykloms?

E. Derwinski nepritarė, kad valdžia duotų paramą lituanistinėms mokykloms, nes tai atneštų valdžios kontrolę, kurios nenorima. Juodukus Chicagoj remia nerespublikonai, bet meras Daley, gi infliacija esanti demokratų palikimas, o respublikonai nori ją sustabdyti.

Algis Regis paklausė, kodėl amerikiečiai, turėdami gerų progų atsiškai su rusais už įvairius amerikiečiams metamus kaltinimus, kaip tai imperializmą, kolonializmą, užgrobimus kraštų ir t.t., atkirčio vengia. Tai juk daro kai vengia. Tai juk daro kaip tik rusai, o ne amerikiečiai.

E. Derwinski su tuo sutiko. Kaltino žinių agentūras, kurios esančios privačios ir dažnai tendencingas žinias perduoda Valstybės departamentas dar kol kas tebėra rusams nuolaidus. Reikalas esąs taisyti.

Dar visą eilę klausimų kėlė B. Brazdžionis dėl komunistinės propagandos siuntinėjimo, Abromaitis, Evans, K. Oksas ir kiti įvairiais lietuviams rūpimais klausimais. Į visus atsakė E. Derwinski ir pažadėjo į kitus klausimus atsakyti raštu.

Latvių ir ukrainiečių atstovai dėkojo Lemonto LB apylinkės pirmininkui J. Briedžiui už sudarytą progą susipažinti su lietuvių veikla ir pastangomis ir gėrėjosi kongresmano E. Derwinski laikysena.

Savo žodyje E. Derwinski pažymėjo, kad jis lietuvių jau seniai pažįstas ir jų reikalus gerai supranta. Jis lankėsi Vilniuje, buvo susitikęs su Justu Paleckiu kelis kartus ir jam priminęs Lietuvos okupaciją. Gi Paleckis po to net kreipėsi į Valstybės departamentą prašydamas jį išmesti iš amerikiečių delegacijos. Dėkojo lietuviams už tokį išskirtiną dėmesį ir gerai organizuotas diskusijas ir pažadėjo ir toliau rūpintis lietuviams rūpimais klausimais.

Pažymėtina, kad tokios diskusijos vyko be pirmą kartą JAV LB veiklos istorijoje. Jos gerai nusisekė, buvo pozityvios ir naudingas įnašas į lietuvių veiklą. Lemonto LB apylinkės pirmininkas dr. J. Briedis ir visa valdyba atliko

(Nukelta į 6 psl.)

VYT. ALANTAS

IPOLITO ARBUTO didysis laimėjimas

(2)

-- Tas kabeika vėl man draskys akis, -- pagalvojo Arbutas pamatęs iš tolo ateinantį Ginkų. Kaimynas tikrai pernelyg žemai nukėlė savo skrybėlę ir perdėtai mandagiai tarė:

-- Labo ryto aukštai gerbiamam visuomenės veikėjui! Ši ryt girdėjau per radiją, kad pasidarei dar vienos valdybos pirmininkas. Sakykim, -- "sakykim" buvo jo peržodis -- aš ir nežinojau, kad kaimynas dar turi pakankamai lanksčias kojas slėpiniuoti su golfo lazdele po lauką. Sakykim, pone Arbutai, ar tamstai kartais nereikia buhalterio?

-- Kam man tas buhalteris? -- šaltai paklausė Arbutas žiūrėdamas kaip jo Kudliukas uostinėjasi su Margiuku.

-- Matai, sakykim, ant buhalterio kėdės, galima sakyti, aš per visą gyvenimą kelnes zulinau. Mane pasisamdym, suskaičiuočiau visas valdybas, kuriom pats pirmininkauji, vicepirmininkauji arba esi narys. Skaitant lietuviškus laikraščius arba klausantis lietuvišką radijo valandėlę vis girdi, kad ponas Arbutas čia, ponas Arbutas ten, kad čia jis išrinktas į valdybą, ten pasakė kalbą, ten dalyvavo krikštynose ar vardinėse, ten pasveikino, ten jį patį pagerbė jo šešiasdešimt metų sukaktuvių proga ir tt., ir tt. Man kaip rūpestingam piliečiui ir geram kaimynui rūpi, kad pats nepaklystum tose

visuomeninio gyvenimo džiunglėse. Be to, tokio didelio visuomenės veikėjo kaip pats darbai turi būti tvarkingai suregistruoti ir surašyti į metraščius, kad ateinančios kartos žinotų...

-- Nesirūpink, nepaklysiu, -- atkirto Arbutas kietai, -- savo buhalteriską užpakalį baik trinti ant pensininko kėdės: man paties buhalterija nereikalinga. Einam, Kudliuk! -- jis norėjo spirti Ginkaus šuniukui, bet susilaikė ir nužygiavo namų link.

Ginkus nesupyko, tik nusijuokė ir palydėjo jį įkandin aštria pastaba:

-- Suorganizuok Pensininkų Broliją, galėsi būti dar vienos valdybos pirmininkas: aš balsuosiu už patį...

Arbutas geriausias draugas, bendradarbis ir rėmėjas Jurgis Grincelis buvo Užnemuniečių Klubo Valdybos sekretorius. Savo žemu ūgiu, prasišovusiu apvaliu pilveliu, raudonu, atsiganiusiu veideliu, apamai, savo povyzos išvaizdingumu nepasizymėjo, tačiau visuomeniniame darbe buvo labai judrus ir apskrus ir gal nebe pagrindo pravaržuojamas Greitablauzdžiu.

Grįžęs namo Arbutas paskambino Grinceliui pasiteiraudamas kas dedasi Užnemuniečių Klube. Grincelis, būdamas Užnemuniečių Klubu Valdybos sekretorius, labai gerai orientavosi to sambūrio užkulisiuose. Jis pranešė, kad Valdyba nutarusi netrukus šaukti visuotinį susirinkimą naujai Valdybai išrinkti. Tuo svarbiu visuomeniniu reikalu Arbutas su Grinceliu domėjosi seniai. Jie buvo nutarę būtinai perimti Užnemuniečių Klubu vadovybę, būtent, Arbutas turėjo tapti pirmininku, o Grincelis -- vicepirmininku. Grincelis užnemuniečių tarpe varė smarkią agitaciją už Arbutą kandidatūrą, tačiau be didelio pasisekimo. Jis neslėpė, kad jo, Arbuta, kandidatūra didelio pritarimo už-

nemuniečiuose nerandanti, kad daug kas jam priekaištaują, jog jis nieko nedaręs, o tik kolekcionuojąs valdybų titulus trokšdamas garbės, -- tūlas jį ir vadinąs: garbėtroška -- žodžiu, jis ne tik neturįs draugų užnemuniečiuose, bet ten jaučiama ir kietą opoziciją. Ir pačioje dabartinėje Valdyboje jis turįs didelį priešininką, būtent vicepirmininką Petrą Buišą: mat, Buiša pats taikąs į pirmininko kėdę. Jis, Grincelis, seniai jį kalbinąs pakeisti nuomonę, bet iki šiolei tie įkalbinėjimai nedavę jokių vaisių.

Arbutas išklausė pranešimą ir pagalvojęs tarė:

-- Ar negalėtum suvesti manęs su Buiša ir Jotautu, sakykime, Lauro bare? Norėčiau pats su jais šnektelėti. Žinai, taip lyg netyčia, lyg atsitiktinai. Tu susitark su jais susitikti ir pranešk man kada ir kur, gerai?

Grincelis atsakė pamėginsiąs ir padėjo rage-lį.

Lauryno arba, kaip jį sutrumpintai vadindavo, Lauro baras nei erdvumu nei švarumu nepasižymėjo. Jis buvo įsikūręs siauroje, triukšmingoje ir labai pajuodijusioje nuo dūmų ir gyventojų gatvėje tarp glaudžiai susipaudusių namų. Nuo šaligatvio į barą buvo pramušta skylė siaurų durų pavidalu. Šalia durų iškirstame plačiame lange juodavo aprūkęs parašas: Laurus' bar, Beer, Liquor. Įėjęs vidun patekdavai į ankštą, murzinomis sienomis ir alaus kvapniais atsiduodančią patalpą, kurios kone pusę užėmė didelis, apdaužytas kampais baras apstatytas aukštomis, sukinančiomis prie grindų pritvirtintomis kėdėmis.

(Bus daugiau)

AKIMIRKOS APIE REZISTENCIJĄ (5)

BRONYS RAILA

APIE "NEMELUOJANTĮ"
RAŠYTOJĄ

Kaip praėjusi kartą minėjau, Romualdas Spalis, aprašydamas jau keturiuose tomuose savo generacijos istoriją, atsakydamas į mano klausimus, liudijo, kad jis "stengėsi niekur nemeluoti". Tai gerbtinas, padorus, net būtinas charakterio bruožas rašytojui. Betgi, kiek tai liečia meno kūrybą, o ypač beletristiką ir dramaturgią specialiai, toks bruožas iš tikrųjų būtų gana paradoksiškas. Kas reiškia "niekur nemeluoti"? Tai, tur būt, reiškia visur sakyti tiesą, kaip buvo, remtis vien faktais, nieko neiškraipyti, neišsigalvoti, tyčiom neklaidinti.

Ar tokia yra ir ar tokia gali būti rašytojo sukurta drama, komedija, romanas, apysaka, o pagaliau ir dažnas eilėraštis? Juk jų fabulos, siužetai, intrigos, situacijos, charakteriai, motyvai, dažniausiai kaip tik yra sugalvoti, "išmislyti", sufantazuoti, iš visokių tikrų ir visai netikrų dalelių sulipdyti mozaikon, - taigi apylamai melas, aiškus melas. Mandagiau sakant - fikcija.

Vadinasi, literatūrinė ar apylamai meninė tiesa (teisybė, "nemelavimas") dažniausiai nėra ir nebūtinai privalo būti konkrečių tikrovės faktų atvaizdavimas, nuoga gyvenimiška tiesa. Abidvi tiesos turi savo dėsnius, savo logiką ir savo įtikinamumą. Meninė tiesa tik netiesiogiai išreiškia gyvenimiškąją tiesą, ją sušimbolindama, lyg išdistiliuodama, prisikasdama prie šaltinio versmės ir esmės, kurios kartais nesuvokia realisto akis, praktiko širdis ir faktų registruotojo protas. Tik už tai menininkas kūrėjas yra išskiriamas ir atitinkamai vertinamas, paprastai aukščiau už šiaipjau eilinį realistą, praktiką ir faktų medžiotoją.

Tad jo, kaip "melagio" vaidmuo, nėra toks jau labai blogas, bet užtat atsakomybė didelė ir itin keblė. Atsakomybė įtikinamai ir teisingai meluoti...

Lietuvių rezistencija pirmuoju bolševikmečiu yra visų mūsų vėsenųjų rezistencijų versmė. Joje dalyvavo daug jaunimo ir vyresniųjų. Šiandien tas jaunimas jau tapo vyresnieji, o visi kiti - seneliai, jeigu kurie dar gyvi. Tad dalyvių ir liudininkų daug, kurie, žinoma, liudys ne vienodai ir kurie grynas fikcijas ir aiškius melus bematant paneigia. Tai generacijai (jeigu nesakytume - lietuvių tautai apylamai) pirmojo bolševikmečio rezistencija tebėra svarbi, turininga, gal vieną antrą ir tebejaudinanti. O tas metas, kuriuo toliau narpliojasi veikėjų likimai, kaip tik ir yra Spalio "Rezistencijos" romano pagrindinė tema. Tad natūralu, kad, veikala perskaitęs, negalėjau nepaklausti: iš kur ir kaip autorius sėmė medžiagą savo temai įvaizdinti, kokiais šaltiniais ar liudijimais jis naudojosi?

Spalis į tą klausimą atsakė gana trumpai, nepakankamai aiškiai, bet savotiškai ir būdingai - ne kaip politikas, ar istorikas ar šiaip knygų žiurkė, bet tik kaip rašytojas beletristas. Net nepamini, kad jis tuo klausimu skaitė viską ar beveik viską, kas kitų jau buvo rašyta spaudoje, atsiminimų knygose, dokumentacijų rinkiniuose, polemikose ir panašiai. Bet ir be atsakymo neabejoju, kad jis tatau yra skaitęs, susipažinęs, nes juk kitaip būtų buvęs sunku "niekur nemeluoti". Tačiau šiaip jau jo "medžiagos rinkimas" romanui pirmiausiai prasidėjo nuo grynai asmeniškų išpūdžių, pergyvenimų ir nuotykių artimiausioje aplinkoje. Jis tiesiogiai stebėjo gyvenimą, gyveno jo nuotaikom...

- Rezistencija, be abejo, dvasinė rezistencija, - pasakoja Spalis, - prasidėjo jau pirmosios sovietų okupacijos dieną. Laisvės alėjoje, Kaune, tą vakarą žiūrėjau į įžengiančią rusų kariuomenę. Šalia stovėjo studentė humanitarė, nepriklausanti jokiai srovinei korporacijai, mažai man

pažįstama, kuriai praeinant tik labas pasakydavau. Prispaustu, įtemptu balsu lyg sau pačiai, lyg man ji pranašavo: "Ilgai jie čia nevaikščios!"... Jos balsas, veido išraiška ir spalva nemelavo: ji kentėjo, stačiai fiziškai sirgo, matydama slenkančius mūsų laisvės duobkasių.

- Vėliau pradėjom atsikvošėti, apsidairyti, ieškojom ne būtinai idėjos brolių ar partijos vienminčių, bet gerų ir patikimų draugų lietuvių. Grupavomės tie, kurie pasitikėjom vienas kitu. Norėjosi ką nors apčiuopiamo veikti, bet sakyčiau, tai buvo daugiau "gimnazistiška rezistencija". Okupantų ir prisitaikėlių pajuokimai, šūkių rašymas su kreida ant sienų, proklamacijų lapelių dėliojimas tarp knygų ir laikraščių... Būta ir skaudžių nusivylimų. Antai, nubėgau pas vieną gerą bičiulį, kuris turtingumu stovėjo aukščiau už mūsų vidutinį pilietį. Buvau pasiryžęs kviesti jį dėtis prie mūsų keleto sumanymų. Dar kaip reikiant nebūrnos nepravėręs, pajutau, kad jis gana patenkintas naująja padėtimi. Ir ne dėl pataikavimo ar iš baimės. Jo pasitenkinimas buvo visiškai nuo širdus. Nemažai teko pasidairyti ir provincijoje. Pavyzdžiui, su būsimoju agronomu V.K. nuvažiavom į Zarasus, iš kur baidare ežerais, upeliais, Žeimeną, pagaliau, pasiekėm Vilnių. Aišku, kelionės metu sulaužėm svarbią balsavimo prievolę į "liaudies seimą", bet turėjom daug progų įsitikinti, kad net mažžemiai ir darbininkai ne kiek nesidžiaugė bolševikų okupacija. Atvykęs į Vilnių, patyriau man asmeniškai grėsmingą žinią:ėjo gandas tarp pažįstamų, kad jau esu suimtas...

- Ar būtų galima pasakyti, kad to laikotarpio rezistencijoje jūs ir asmeniškai dalyvavot, ne vien tik kaip stebėtojas iš literatūrinės plotmės? - buvau paklauses Spalį. Į tai gavau kuklų, bet labai padorų atsakymą, be jokių pasigyrimo melų:

- Vieną naktį Vilniaus Tauro gatvės studentų bendrabutyje kilo su many mas parašyti "pasipriešinimo himną". Man buvo pavesta jį sukurti. Deja, netrukus daug kas pakito, ir tas himnas, vos pradėjęs gimti, mirė. Tuo po Kalėdų, vėl atvykęs į Vilnių, sužinojau, kad man buvo įsakyta atvykti į NKVD, o jei pats neatvykčiau, tai pagrasinta kitu būdu ten atgauti. Tai papasakojo studentė, kuri tuo pat metu ir, tur būt, tuo pat tikslu buvo iškviesta į NKVD, ir prašė pažįstamų mane perspėti, jog esu ieškomas. Nuo to laiko organizuotus ryšius su pogrindžio veikla nutraukiau. Galvojau, jei įkliūsiu, tai net ir kankinamas nieko svarbaus negalėčiau išpasakoti. Dirbau Kaune, bet kiekvieną šeštadienį vykdavau į Vilnių ir pasirodydavau tarp studentų, idant galvotų, kad mano buveinė esanti Vilnius. Kaip matot, nieko didvyriško neatlikau. Nebuvau toks, kaip romano Alejūnas ar koks kitas iš aprašytųjų, bet laiko nuotakas ir atmosferą giliai jčiau. Romane yra daug visiškai tikrų, autentiškų įvykių: pavyzdžiui, nuotykių automatrigoje, to ružavo vyruko varinėjimas po patalpas, skambinimas įstaigom ir kamantinėjimas, kas būdi, kietas laikymasis iš Saulės rūmų ir kitos smulkmenos. Na, žinoma, ir tie dažni nenakvojimai savo lovoje, važinėjimai į pasienį ir tt.

- Ta proga dar vienas klausimas: pirmojo bolševikmečio svarbiausias politinis ir tautinis rezistencijos uždavinys, kaip atrodo, buvo ruošti sukilimui, kai tik prasi-dės vokiečių-rusų karas. Kodėl jūsų romane sukilimas pavaizduotas tik fragmentiškai, vienu kitu individualiu veiksmu? Juk Birželio sukilimas buvo tų visų pastangų apoteozė?

- Taip, sukilimas įvyko ir pavyko, bet sukilėlių sėkmė rėmėsi dau-

Dr. Julija Vilinskaitė (kairėje) ir dr. Fred Navarro stebi radio nuotrauką.

S. Robert Pugliese (Accent) nuotrauka

LIETUVAITĖ CHIRURGĖ SVARBIOSE PAREIGOSE

The Hartford Times sekmadieninis priedas Accent, vasario 22 numeris beveik išimtinai buvo skirtas pagerbti lietuvaitei dr. Julijai Vilinskaitėi, viršely atspausdinant jos spalvotą nuotrauką prie operacijos stalo, o žurnalo pagrindinis straipsnis "She's Juliet Vilinskas, M.D." papuoštas keturiomis didelėmis nuotraukomis.

Dr. J. Vilinskaitė tik prieš pusmetį baigusi chirurgijos daktaro praktiką buvo pakviesta užimti Connecticut Universiteto medicinos mokyklos chirurgijos departamente Assistant Professor vietą. Kadangi ši vieta iki šiol buvo laikoma vyriškos profesijos sritimi, tai ja tuoj susidomėjo spauda ir TV. Apie jos paskyrimą buvo plačiai aprašyta Hartfordo dienraščiuose.

Dr. J. Vilinskaitė, dar praktikuodamasi George Washington universiteto ligoninėje, Washington, D.C., iš 20 pirmųjų metų praktikantų buvo išrinkta geriausia "intern" ir gavo piniginę premiją. Jos spalvota nuotrauka tada tilpo Washington Star sekmadieniniame priede viršelyje.

Tolimesnę praktiką ji atliko Hartfordo ligoninėje, kur, kaip ir kitose žymesnėse ligoninėse, chirurgija yra labai aukštame lygyje ir jauni daktarai turi atlikti 6 metų praktiką ir normaliai tik šešiais metais būnaskiriami vyresniaisiais (chief resident). Kai tuo tarpu ji toms pareigoms buvo paskirta jau po pusketvirtų metų praktikos ir pilnam praktikantų sąstatui esant. Praktikos teisei įgyti egzaminus yra išlaikiusi anksčiau, o nepersenai išlaikė ir pirmąją dalį (raštu) American Board of Surgery egzaminus.

Praktiką, pagal iš anksto susidarytą planą atliko trijose žymesnė-

se ligoninėse ir visur buvo labai aukštai vertinama ir susilaukė gražiausių atsiliepimų. Dar viena smulkmena, bet įdomi: paskutiniaisiais metais savo praktiką atliko Clinical Assistant Professor priežiūroje, kai Julijai, dar pusmetį prieš baigiant, buvo pasiūlytos ir vėliau patvirtintos vienu laipteliu aukštesnės pareigos, bū-

tent -- Assistant Professor.

JAV-bėse yra virš 30,000 chirurgų ir iš jų tik apie 300 moterų. Taigi, Julija papildė tą negausų chirurgių būrį ir dar kartą įrodė, kad ir moteris gali ne tik lygiai gerai dirbti vadinamose vyriškose profesijose, bet kartais įstengia ir pralenkti vyrus.

NAUJOS KNYGOS

• POEZIJOS PILNATIS, Bernardas Brazdžionis. Eilėraščių rinktinė, sudaryta iš 12 autorius poezijos knygų. Ilustracijos, aplankas ir meninis apipavidalinimas dail. Alf. Dociaus. Su autoriaus portretu, darytu Vyta. Maželio. Išleido "Brazdžionio poezijos rinktinėi leisti komitetas", pirmininkaujamas J. Andriaus, bendradarbiaujant "Lietuvių Dienų" leidyklai, 1970 m. Didelio formato, 592 psl. Kaina \$10,00.

Tai yra vieno mūsų žymiųjų nepriklausomoje Lietuvoje išaugusių poetų 40 kūrybinio darbo metų poezijos rinktinė, išleista jo 60 metų suakcentuotą žymėti. Knygoje yra beveik 500 eilėraščių, atrinktų iš 12 Bern. Brazdžionio poezijos rinkinių; prieš kiekvieną skyrių yra grafis A. Dociaus piešinys ir knygy, iš kurių parinkti eilėraščiai, viršelio nuotrauka su bibliografiniais daviniais. Gale pridėta kalbos, autoriui suteikus literatūros premijas, tarp jų ir Valstybinę literatūros premiją.

Knygai išleisti Los Angeles mieste buvo susidaręs komitetas, kurin įėjo J. Andrius, dr. P. Celiešius, R. Kulikauskienė, P. Lambertas, I. Medžiukas, B. Raila, A. Raulinaitis, Alė Rūta,

A. Skirius, J. Švaistas, J. Tinišis ir dr. E. Tumienė. Savo žodyje komitetas, tarp kitko, sako: "Kaip Lietuvoje okupacijų metais, taip ir su didele dalimi tautiečių pasitraukęs į Vakarų, Brazdžionis savo kūryba niekad neatitolo nuo Lietuvos. Priešingai, Lietuva ir lietuvis jo kūryboje užėmė pirmąją vietą". Gi "M. Pastogės" recenzento žodžiais "Brazdžionis mūsų tautoje pasidarė toks populiarus ir prigijęs kaip Maironis. Jo kūriniai dainuojami, visokiomis progomis deklamuojami, pradedant nuo mažiausių ir baigiant seneliais."

Beveik 300 mecenatų, sudėjusių iš anksto po \$25 ir po \$100 įrodė, kad poetas lietuvių yra mylimas ir vertinamas. Komitetas jo knygai parūpino liuksusinį pavidalą, kokio poetas tikrai yra užsitarnavęs. Tai leidinys, kuris puoš mūsų namų knygų lentynas ir su pasididžiavimu bus galima padovanoti ne tik plačiame pasaulyje gyvenančiam tautiečiui, bet ir atvykusiam iš Lietuvos, kur Brazdžionio poezija yra labai vertinama ir nuorašais eina iš rankų į rankas.

Kaina 6 doleriai.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

giausia vokiečių armijos galybe. Man atrodė geriau romane duoti tik mažą sukilimo fragmentą, gal labiau individualinį, charakteringą ne vien Kaunui ar Vilniui, bet visai Lietuvai. Vėliau, ypač po 1944 metų, lietuviai patys vieni pradėjo kovą su okupantais. Ta kova vėta didelio

dėmesio, ir mėginsiu ją atkurti kituose tomuose.

Toks "Rezistencijos" autorius pasisakymas mane mažiausiai patenkino. Bet apie tai bus progos grįžti vėlesnėje šių akimirų pynėje.

"Lietuviai Televizijoje" programos vedėjas T. Šlutas ir LTV valdybos pirm. E. Vengianskas.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

"Lietuviai Televizijoje" draugijos reikalams aptarti, vasario 22 d. Chicagoje, Jaunimo Centro patalpose įvyko metinis narių ir rėmėjų susirinkimas, kuris praėjo išskirtinai darbingoje nuotaikoje. Dalyvavo virš keturiasdešimt asmenų. Pirmininkavo LTV Valdybos pirmininkas E. Vengianskas.

Programų vedėjas T. Šlutas nurodė sunkumus ir kliūtis lietuviškąsias televizijos programas sudarant.

P. Kašiuba painformavo, kad komisija, septynių mėnesių veiklos laikotarpyje, surengė du pobūvius ir sutelkė aukų "Lietuviai Televizijoje" paremti. Parengimai buvę labai sėkmingi ir jų metu sutelkti pinigai žymiai palengvino LTV finansinę padėtį.

DISKUSIJOS LEMONTE...

(Atkelta iš 4 psl.)

tikrai naudingą darbą ir nusipelno nuoširdžios padėkos. Lemonto LB apylinkės pavyzdžiu galėtų pasiekti ir kitos apylinkės, nes kėlimas įvairių problemų šiandien amerikiečių politikams ypač svarbus ir būtų be abejo naudingas ir pavergtai Lietuvai.

Diskusijos salėje baigėsi 6 val. ir po to jos buvo tęsiamos mažesnėje grupėje dr. J. Briedžio rezidencijoje iki vėlyvo vakaro.

V. Šlajus perskaitė Kontrolės Komisijos surašytą LTV finansinių reikalų patikrinimo aktą, iš kurio matėsi, kad metų bėgyje buvo gauta \$33194.19 pajamų ir padaryta \$35128.85 išlaidų, į kurias yra įskaitytos ir visos turimos skolos.

Susirinkimas patvirtino \$27000.00 pinigine samatą penktiesiems LTV veiklos metams.

Šiam LTV visuotiniam narių susirinkimui buvo patiektas "Lietuviai Televizijoje" Dr. Jos organizacinių įstatų projektas aptarti ir priimti. Įstatų projektą išdiskutavus, jie buvo priimti. Pagal tuos įstatus Dr. Jos nariais skaitomi asmenys LTV reikalams metų bėgyje paaukoję nemažiau kaip \$12.00, nariais rėmėjais -- \$50.00, mecenatais -- \$100.00 ir garbės nariais -- asmenys visuotinio narių susirinkimo tokiais pripažinti.

LTV Valdybos pirmininkas E. Vengianskas padėkojo susirinkusiems už rodomą dėmesį lietuviškosios televizijos reikalams ir painformavo, kad š.m. gegužės 3 d., LTV ketverių metų veiklos sukakčiai atžymėti, rengiamas banketas - vakarienė. (vg)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

KAZIUKO MUGĖ DETROITE

Kas sakė, kad Detroito lietuviai mažai parengimus lanko? Tai ne tiesa! Detroito lietuviai parengimus lanko, žinoma tik tuos, kurie yra patrauklus ir jiems patinka. Tai kiekvienas ga-

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kaizin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomų. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas prima: Juozas Stempuzis, p. Balio Gaidžiūno krautuve ir Dirvos administracijos.

Iš ankščiau išleistų leidinių dar turime:

1. Lietuvių Enciklopedija — 36 tomų
2. Vinco Krėvės Raštai — 6 tomų
3. Mūsų Lietuvą — 4 tomų.

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA stato G. Verdi prologo ir 4 v. operą "Likimo žalia". Premjera — 1970. 4. 18 d., 7:30 val. vak. Kiti spektakliai: 1970. 4. 19 d., 4 val. popiet, 1970. 4. 25 d., 7:30 val. vak. ir 1970. 4. 26 d., 2:30 val. popiet. Bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69 St., Chicago. Darbo valandos: pirm., ketv. 9-8 val., antr., treč., penkt. ir šešt. 9-6 val., sekm. 10-1 val. Bilietus užsakant paštu siųsti čekį, nurodant datas ir kainas: Mr. Pr. Naris, 6538 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629. Bilietų kainos: Parteris — \$8.00, \$6.50, \$5.00; Balkonas — \$7.00, \$5.00, \$3.00. Premjerai bilietai vienu doleriu brangesni. Spektakliai vyksta Marijos A. M. auditorijoje, Chicagoje.

FEMALE

BINDERY- JOURNEYWOMEN ONLY

TOP PAY
FRINGE BENEFITS
MODERN WORKING AREA
EXCELLENT
CONDITIONS

BIMCO FINISHING
47 Piquette
Detroit, Mich.
(313) 871-3644

lėjo įsitikinti atvykęs kovo 8 į skautų surengtą Kaziuko mugę. Privažiavo žmonių tiek, kad ir "arklių" jau nebuvo kur pastatyti. Ir dr. Milerio rengiama aikštelė buvo permaža. Į namus prisirinko tiek žmonių, kad ir norėdamas uodas nosies nebūtų įkišęs.

Lietuviai miesto burmistro rinkimuose balsuodami už R. Gribbs, vienu šūviu nušovė du zuikiu. Išrinko, vietoje juodžio, baltą ir tuo pačiu R. Gribbs šeimoje sau simpatiją susirado. Jo dukterė P. Gribbs atsilankė į mūsų Vasario 16 minėjimą ir ten perskaitė burmistro R. Gribbs proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 Lietuvių Diena Detroito ir dabar ją vėl sutikome Kaziuko mugėje. Ji čia perkirpo žirkle mis kaspinę juostą ir atidarė Kaziuko mugę. Mugės atidarymą pravedė psk. Alfonsas Velavičius, būsimasis Baltijos tunto tuntininkas. Ir jei ne Daina Aštašaitytė, vargiai mes būtume P. Gribbs sugavę. Daina Aštašaitytė su ja lanko vieną ir tą pačią mokyklą ir tik jos pagalba mes prie jos priėjome.

Ir ko čia nebuvo? Skautų buvo keletas stalų ir visi jie turėjo savo vardus: Lakštingalų stale man labai krito į akis grybai. Tokie jie gražūs ir atrodo kaip tikri. Šalia grybų buvo ir gražiai išmargintų margučių ir kitų gražybių.

Neužmirštuolių stale figuravo gražios lėlės ir lietuviški rankdarbiai.

Žibuoklių stalias buvo apraustas įvairiais kepsniais, kurių tarpe visus žavėjo gražios širdelės.

Turtingi stalai buvo ir skautų. Labai buvo gražūs ir vykusiai padaryti Vilniaus legendariniai geležiniai vilkai su lietuviška vėliavėle. O kas stebėtina, kad skautai buvo pasidarę ir turėjo laimėti bandyti ratą. Visai tokį pat, kaip kad būdavo Lietuvoje per kermosius.

Turtingas dovanų stalias visą laiką buvo apgultas ir prie laimėjimų išdalinimo stovėjo didžiausios eilės žmonių. Didžiausios visų dėmesis buvo skirtas gyvam avinėliui. Jis turėjo kam nors tekti. Kas jį laimėjo parašysiu sekantį kartą.

Rūtos ir Kauno pilies kavinėse žmonių nekuomet netruko. O esančioje valgykloje, kuri buvo įrengta pirmame aukšte buvo tiek žmonių, kad visur reikėjo laukti, kol prieisi. Kas gali sakyti, kad Detroito lietuviai nelanko parengimų?

A. Grinius

SĖKMINGAI VYKSTA KULTŪROS CENTRO VAJUS

Prieš porą mėnesių pradėtas Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Detroito, kultūrinio centro statybos vajus susilaukė nuoširdaus parapijiečių ir Detroito apylinkės lietuvių pritarimo ir vyksta gana sėkmingai

ir turi aukomis, bei pasižadėjimais 50,290 dolerių.

Jeigu ir toliau taip nuoširdžiai bus visų remiamas, Detroito lietuviai turės naują kultūrinį centrą. Iki šiol statybos fondui yra aukoję 151 asmuo.

Vajaus tikslas yra sukelti 150 tūkstančių dol. pilnam visų statybos planų įgyvendinimui. Neatideliokite ir nelaukite, kad vajaus komiteto nariai aplankytų. Palengvinkite jų darbą įteikdami savo auką ir pasižadėjimą, kurie yra priimami kiekvieną sekmadienį prieš ir po lietuviškų pamaldų Dievo Apvaizdos parapijos salėje.

Be to, kadangi tikimasi, kad naujų kultūrinių centrų naudosis nevien parapijiečiai, bet ir daugumas Detroito apylinkėje veikiančių organizacijų, prie statybos komiteto veikia, sumanymų komisija, kuri renka žinias iš Detroito organizacijų. Jų pageidavimus, kurie bus panaudoti planuojant kultūrinį centrą.

Šią komisiją sudaro: pirm. Algis Rugienius, nariai: dr. Adolfas Damušis, Andrius Butkūnas, Juozas Orentas, Ona Valatkienė ir Algis Bublys.

Jonas Urbonas

LOS ANGELES

KREDITO KOOPERATYVO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Kredito Kooperatyvo metinis susirinkimas įvyko kovo 1 d. Tautiniuose Namuose, B. Gediminių perskaičius praėjusių metų susirinkimo protoko-

lą, pranešimus padarė valdybos pirm. Ig. Medziukas ir išdėstininkas V. Pažiūra.

Iš pranešimų paaiškėjo, kad 1969 metai buvę neblogi. Paskolų numokėjimus vyko tvarkingai, išskyrus vieną atvejį, kada reikėjo kreiptis į teismą. Dalininkams išmokėta \$13,853.53 dividendų. Rezervų fondas pasiekė \$20,000.00. Pinigų perteklius laikomas Piet. Calif. Centralinėje Kredito Unijoje kaip trumpalaikės investicijos. Kooperatyvo išduodamos paskolos daugeliu atveju žemesniais procentais ir palankesnėmis sąlygomis, negu kitose kredito institucijose.

Pranešimą apie kredito komisijos darbus padarė A. Valavičius, priežiūros komisijos — K. Prišmantas.

Į valdybą išrinkti: V. Pažiūra (perrinktas) ir A. Valavičius, į kredito komisiją, V. Apeikis ir priežiūros komisiją J. Pažėra. Kooperatyvo steigėjui ir ilgamečiui pirmininkui A. Kiršoniui, gavusiam valdžios darbą ir dėl to negalinti kandidatuoti į valdybą, pareikšta padėka ir jis pakviestas būti šio kooperatyvo konsultantu. (m)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALOKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

nuo 5¼ iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIK

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Birutės Smetonienės** piano klasės mokinių koncertas įvyks š. m. kovo 22 d., sekmadienį, 7 v. v. Cleveland Music School Settlement, 11125 Magnolia Dr. Įėjimas laisvas. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• **Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubas** kovo 20 d., penktadienį, 8:30 v. v. rengia Donald E. Lukens paskaitą "The Price of Liberty", į kurią maloniai kviečiami atsilankyti visi lietuviai.

Paskaita įvyks Union Savings and Loan Assn. patalpose, 5106 Wilson Rd. (kampas Richmond ir Monticello).

• **Kongresmanas Donald E. Lukens**, iš Ohio, Atstovų Rūmuose vasario 17 d. Lietuvos Nepriklausomybės 52 m. proga pasakė kalbą, pažymėdamas, kad jis, kai tik pirmą kartą buvo išrinktas į Kongresą, įnešė rezoliuciją sudarymui Specialaus Komiteto Captive Nations, kurio darbas būtų grąžinti laisvę Lietuvai ir jos kaimynams Latvijai ir Estijai.

Jis pasakė, kad jo draugas neseniai lankėsi Lietuvos sostinėje Vilniuje. Jo draugas jam pareiškė, kad lietuviai verčiami kalbėti rusiškai, verčiami atsisąžinti savos kultūros ir tikėjimo. Daugiau kaip pusė bažnyčių uždaryta, o likusios — nyksta.

Donald E. Lukens baigdamas sako, kad rusai nori įtikinti pasaulį, Lietuva esanti laisva, lygiai kaip rusai nori įtikinti pasaulį, kad praeitą vasarą čekoslovakai patys pasikvietė rusus.

Ta proga jis sveikina visus lietuvius Lietuvoje ir

Amerikoje kovojančius už Lietuvos laisvę.

Kongresmanas Donald E. Lukens, Warren County ūkininko — pašto išnešiojo sūnus, baigęs Ohio State Universitete sociologiją ir kriminologiją, po šesiu metų tarnybos Tolimuose Rytuose, baigė U.S. Air Force kapitono laipsnį.

Atstovų Rūmuose dirbo ir dirba įvairiose komitetuose. Antru kartu išrinktas į Kongresą, dabar apsisprendė kandidatuoti į Ohio gubernatorių. Jis kalba laisvai kelioms svetimoms kalboms.

Šį penktadienį, kovo 20 d. kalbės Amerikos Lietuvių Konservatorių Klubą susirinkime.

Dr. V. L. Ramanauskas

• **Sol. Aldona Stempuzienė** su De Paul Universiteto Naujosios muzikos grupės dainuotoja D. Lapinska "Ainių dainas". De Paul Universitete Chicagoje kovo 20 d. toje pačioje programoje komp. D. Lapinskas atliks Phil Winsor kūrinių "Variacijos" fortepionui.

Ši nauja muzikos grupė tą pačią programą atveš į Clevelando Muzikos Instituta gegužės 10 dieną.

PRANO BALTUONIO SKULPTŪROS PARODA CLEVELANDE

Kovo 20, 21 ir 22 d. Naujosios parapijos salėje (Neff Rd.) įvyksta dar nematyta skulptūros kūrinių paroda. Parodos eksponatai tuo įdomūs, kad jie pagaminti žemės bei pelkių kelmų ir šaknų. Net neįsivaizduojama, kaip žmogus, tūnančius žemėje ar vandenyje kelmus ar šaknis galėtų panaudoti kambarių puošmenims ir iš jų sukurti pasakas, žvėrelius, paukščius ir puošmeninius daiktus?

Pranas Baltuonis apie savo darbus taip pasisako: "Kadangi kiekviena medžio šaknis nuo viena kitos yra skirtinga, tai kiekvienoje slypi atskira ir originali idėja. Nei aš, nei kuris kitas negali tų darbų dubliuoti — jie yra originalūs unikalumai".

Apie šių kūrinių rengtas parodos: Montrealyje, New Yorke, Toronte, Bostone, Chicagoje, EXPO 67 ir kt., lietuvių, amerikiečių ir Ca-

nados spaudoje buvo plačiai aprašyta aukštu įvertinimu, o iš parodų gausaus lankytojų susilaukta pasisekimo.

Šių kūrinių parodos surengimas pareikalauja darbo ir rūpestio kaip iš paties dailininko taip ir iš rengėjų. Bet nežinint to, clevelandiečiams suteikiama proga šią nepaprastą kūrinių parodą pamatyti ir eksponatų išgirti.

Parodos atidarymas kovo 20 d., 7 v. v. Paroda atidaryta kovo 21 d. nuo 9 v. r. iki 10 v. r. ir kovo 22 d. nuo 10 v. r. iki 8 v. v.

Parodą rengia JAV LB Clevelando 1-os ir 2-os Apst. Valdybos. F. E.

• **Tradicinis pavasario balius**, Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos, įvyks balandžio 4 d., šeštadienį, 7:30 val. vak., Šv. Jurgio parapijos salėje. Pro gramoje: "Aidutės" — vad. muz. Alice Stephens. Šilta vakarienė. Šokiams groja J. Pažemio kapela "Sūkurys".

GRANDINĖLĖ LINKSMINS TAUTYBIU SVEČIUS

Kultūrinių Darželių 40 metų istorijoje lietuviams tenka garbė priimti ir vaišinti kitų 20 tautų kultūrinių darželių valdybas ir veikėjus. Tas įvyks balandžio 22 vakare, naujos parapijos salėje.

Plačiai išgarsėjus Grandinėlė prie tos iškilmės prisideda su savo žavinčiais tautiniais šokiais tą vakarą. Vakaras bus nepaprastai: bus banketas įvesdinimui naujai išrinktos Clevelando Kultūrinių Darželių Federacijos valdybos, kurios nariu yra Clevelando Lietuvių Kultūrinis Darželis.

Kas dveji metai renkant Federacijos valdybą, būna rengiama graži pramoga, ir tautos kiek gali pasistengia pasirodyti savo surengta pramoga kitų tautų svečiams palinksinti.

Šį kartą banketo rengimo komisijos pirmininke Federacijos prezidentas paskyrė mūsų darbščią lietuvaite, kuri yra viena iš lietuvių darželio atstovių Federacijoje. Susitarus Lietuvių darželio valdybai su ja, pasirodė, kad yra galimybė

RUOŠKIME DRAUGUS ATEIČIAI, BET NEATSTUMKIME...

J. Daugėla, kurio korespondencijos ištrauka iš Naujienų buvo atspausdinta Dirvoje, pasigenda Vasario 16-tos minėjimuose žinomų politikų "kaip senatoriai Lausche, Young, gubernatoriai O'Neil, DeSalle, Kongreso narių Charles Vanik, Michael Feighan, Frances Bolton, Ralph Locher ir kt." užmiršęs, kad jų patys žymieji jau iškritę iš eilių dėl savo amžiaus.

Minėjimo rengėjams jis prikiša, būk jie tų žymiųjų vieton spragą užpildę vietinės savivaldybės pareigūnais — smulkiais politikieriais.

Kaip nevisai senam Clevelando gyventojui J. Daugėlui noriu pasakyti, kad smulkiais politikieriais pra-

lietuviams banketą padaryti įdomiu, ir jis rengiamas balandžio 22 vakare, Naujos parapijos salėje. Kadangi įžanga bus tik \$3.50, visi kas norės prašomas dalyvauti. (ksk)

• **Petras Kudukis** tiksliai ir tvarkingai užpildė INCOME TAX blankus, dirbdamas su Associated Tax Service, adv. A. Širvicio įstaigoje 19451 Euclid Ave. Norintieji pasinaudoti jo patarnavimu kreipiasi į jį: įstaigos telef. 692-1222; namų telef. 932-0959.

Darbo valandos šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p., sekmadieniais nuo 1 iki 4 v. p. p. Nuo kovo 30 d. kiekvieną dieną nuo 10 iki 4 v. p. p. Vėlykų šeštadienį ir sekmadienį įstaiga bus uždaryta.

REIKALINGOS SIUVĖJOS PRIE SIUVAMŲ MAŠINŲ

Prityrusios ar norinčios išmokti, Pastovus darbas. Malonios darbo sąlygos. Aukštas atlyginimas ir akordinis darbas. Visokių priedų.

WORK WEAR CORP.
1768 East 25th Street
(South of Payne)
Cleveland, Ohio
(19-20)

dėjo visi — net ir asmenys išrinkti prezidentais. Garbus senatorius Frank Lausche, jaunas advokatas, pirmiausia kandidatavo į paprastą teisėjo vietelę; rėmė, tapo išrinktas. Paskui sekė, 1940 metais, kandidatu į burmistrus, laimėjo; toliau — į gubernatorius — laimėjo. Pagaliau tapo išrinktas jau į senatą, Washingtono; bet jau 1968 metais kitas gavo nominaciją — William Saxbe, ir buvo išrinktas. Tokiu būdu Lausche laikai pasibaigė.

Panašiai buvo išrenkami senieji senatorius Young, kongresmanai Frances Bolton ir Michael Feighan. Bolton 1968 metais pralaimėjo nominaciją, išrinktas Vanik, jaunesnis.

Tuos pradėjusius iš apačios kilti kandidatus remdami padarė savo tautai draugais. (Buvo ir tokių, kurie jokiais atvejais su mumis nesistengė draugauti, nei mūsų paramos prašyti). Bet tie gerieji draugai jau priėjo savo kelio galą, ir jaunesnioji karta veržiasi pirmyn.

Šių metų minėjimui proklamaciją išleido gubernatorius Rhodes ir miesto burmistras Stokes.

Naujo senatoriaus Saxbe sveikinimą paskaitė jo specialus įgaliotinis inž. R. Kudukis. Panašių sveikinimų buvo ir bus.

Tačiau Naujienų korespondentą Daugėlą labai papiktino, kad senatoriaus Saxbe sveikinimą skaitė lietuvis, senatoriaus atstovas. Daugėlai buvo net koku klausyti — taip jis savo korespondencijoje pasako. Jeigu į sceną būtų įlipęs svetimtautis tam sveikinimui paskaityti, Daugėla būtų plojęs ir nebūtų buvę koku klausyti...

Norint gauti kalbėtojų senatorių, ar gubernatorių, reikia parodyti savo pastangas, kad tinkami asmenys jais taptų išrinkti. Jauni siekia politiškių vietų pradėję iš apačios, velyk savo sugabumų siekia aukštesnes vietas — jų išrinkimas priklauso nuo jiems parodytos balsuotojų geros valios

VIRŠUJE: Vaizdai iš filmo "Lietuvos tragedija" kuris bus demonstruojamas balandžio 5 d. (vietoj bal. 12) sekmadienį, 4 val. p.p. Šv. Jurgio parapijos salėje. Filmo rodymas užtruks 2 valandas ir yra lydimas priderintos muzikos ir dainų su anglų kalba paaiškinimais. Filmo demonstravimą rengia ALT S-gos Clevelando skyriaus valdyba. Visi lietuviai kviečiami tą sekmadienio popietę atsilankyti ir pasižiūrėti šio dokumentinio filmo. Plačiau apie filmą bus kituose numeriuose.

ir paramos. Reikia juos padaryti savo draugais.

Šia proga priminsiu apie naujai įsteigtą Clevelando Lietuvių Respublikonų Klubą. Jo pirmininkė Rita Premeneckienė stropiai dirba supažindinimui lietuvių su kandidatais, jų programa. Jie dar kandidatai į žemesnes vietas. Bet žinokite, kad krašto istorijoje Ohio davė net aštuonis prezidentus — dauguma jų pasiekė tą garbingą vietą jaunesniais pradėję politikoje veikti iš pat apačios.

Juos reikia draugais daryti, o ne sekti Daugėlos neapykantos pavyzdžiu ir atstumti.

Gegužės 5 d. įvyks kandidatų nominacijos į Cuyahoga apskrities viršininkus, į gubernatorių, į senatorius ir kongresmanus Washingtono. Parodydami jiems prielankumą, paruošime ateičiai naujus sau draugus.

Kiekvienas Ohio lietuvis privalo pasistengti dalyvauti balsavimuose, nes rinkimai apima visą Ohio valstiją. Sekite Lietuvių Respublikonų Klubą rekomendacijas.

K. S. Karpus

• **Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.**

WANTED AT ONCE
JOURNEMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
TOOL & DIE MAKERS
Experienced in form tool & Machinery rebuilding ability
AUTOMATIC SCREW MACHINE
SET UP
and operators and trainees.
For Acme, & Cone Automatics.
Excellent fringe benefits, hourly rate.
Steady employment. Full or part time.
Southeast location
BARMATIC PRODUCTS CO.
13605 Union Ave.
(21-27)

Jūs džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siūsiame Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$5,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar ateikit pilnom smulkmenom nemokamo patarnavimo!

State Savings AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SUDARYTA VLIKO VEIKLOS PLANUI PARUOSTI KOMISIJA

Vliko pirmininkui pavedus, ir pakvietus Joną F. Daugėlą, šiuo metu Clevelando mieste jo sudaryta Komisija Vliko tolimesnės veiklos planui parengti. Į Komisiją, be paties Daugėlos, įėjo šie Clevelando veikėjai: A. Augustinavičienė, A. J. Kasulaitis, J. Krygeris, N. Kersnauskaitė, S. Laniauskas, J. Mikonis, Pr. Razgaitis, J. Stempužis ir J. Virbalis, iš viso 10 asmenų. Siekiama, kad į komisiją įeitų visų, Vlike dalyvaujančių, grupių nariai.

Savo pirmajame posėdyje Komisija išrinko prezidentą: pirmininku — Jonas F. Daugėla, vicepirmininku — Simonas Laniauskas ir sekretorė — Nijolė Kersnauskaitė. Posėdyje pasikeista mintimis dėl darbo apimtys ir nustatytas veiklos planas bei metodai.

Komisija nutarė, rengiant Vliko veiklos planą, dėmesio svorį kreipti į šritis: 1. pasaulio politinę sritį, 2. savos visuomenės, tautos laisvinimo kovoje organizavimą, 3. jaunimo parengimą tautos vadavimo darbui, 4. santykį su tautos kamieniu pavergtame krašte, 5. finansų telkimo metodus ir 6. Vliko organizacinius reikalus. Komisijos daugumos priimtos mintys numatyta ateity pateikti Vliko Valdybai. (E)

"NAUJOJI VILTIS"

Pradedamas leisti naujas neperiodinis kultūros ir politikos žurnalas "Naujoji Viltis". Žurnalas tęs pirmosios "Vilties" tradicijas, kuri ėjo Vilniuje nuo 1907 iki 1915 metų ir kurios žymiausi redaktoriai ir bendradarbiai buvo A. Smetona ir J. Tumas-Vaižgantas. Leidėjai: LTS Korp! "Neo-Lithuania" ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Iš eis vieną ar du kartus į metus. Tikimasi, kad pirmas numeris pasirodys jau š. m. birželio mėn. Spausdina Vilties spaustuvė Clevelande. Redaguoja Redakcinė Komisija, kuriai vadovauja dr. Jonas Balys. Raštus šiam

KORP! NEO-LITHUANIA FILISTERIAMS!

Visiems ir visur gyvenantiems!

A. A. BRONIAUS K. BALUČIO paminklui Londone pastatyti reikalingi pinigai. Tad kreipiamės į visus laisvame pasaulyje esančius filisterius-es prašydami prisidėti pagal savo išgales aukomis, kad KORPORACIJOS GARBĖS NARIUI pagarba paminklo pavidalu būtų širdingai paliudyta — paminklas pastatytas, kurį jau parūpino nepriklausomos Lietuvos Londono atstovybė.

Visus filisterius-es prašome siųsti čekius ar Money Order Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjungos New Yorko izdininkui šiuo adresu:

Mr. Juozas Maurukas
84-23 116th Street
Richmond Hill, N. Y. 11418

Čekius ir money orderius rašyti Juozo Mauruko vardu.

Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga
New Yorko

Mielam Bičiuliui

JUOZUI JURKUI,

jo Mylimai MOTINAI Lietuvoje mirus, reiškiu
nuoširdžią užuojautą

A. Jančys

žurnalui prašoma siųsti tokiu adresu: 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901.

REMIA DIRVA

Philadelphijos — Pietinės New Jersey Jubiliejinių Metų Komitetas, reikšdamas Dirvai padėką už skirtą dėmesį komiteto darbui, pridėjo Dirvai paremti \$35.00.

Komiteto pirmininkui Alg. S. Gečiui ir finansų komisijos pirmininkui Juozui Ardžiui, bei kitiems komiteto nariams už auką Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• JAV LB VI-tosios Tarybos Vyriausiąją Rinkimų Komisiją sudaro: Kazys Vasaitis, pirmininkas, Vincas Trumpa, vicepirmininkas, Genė Vasaitienė, sekretorė, Gražina Česnaitė ir Giedrė Malėnaitė, narės. Komisijos adresas: 5911 60th Ave., Riverdale, Md. 20840.

ROKIŠKIO GIMNAZIJOS SUKAKTIS

Kovo 4 Chicagoje susirinkę Rokiškio gimnazijos sukakties paminėjimo iniciatoriai nutarė kviesti rokiškėnus pasisakyti dėl jubiliejinio susitikimo vietos, pobūdžio ir laiko bei dėl galimybių išleisti leidinėlį apie Rokiškį.

Ryšiams, pasiūlymams ir tolimesnės paminėjimo iniciatyvos centralizacijai numatytas R. Merkys, 6650 S. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629.

Taipogi prašomi rokiškėnai skelbti spaudoje Rokiškio atsiminimus, aprašymus ir vaizdus, asmenų, pastatų ir gamtos fotografijas, kurias vėliau, surinkus galima bus panaudoti ir leidineliui apie Rokiškį.

Alfonas Nakas pirmas iškėlęs sukakties paminėjimo reikalą spaudoje, laikomas ir pirmuoju iniciatorium.

O seniausias gimnazijos mokytojas Povilas Kesiūnas pakviestas sukakties paminėjimo iniciatorių garbės pirmininku.

Kazys Toliūnas

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, Lietuvos Nepriklausomybės sukakties 52 metų proga pas JAV Senatorių Thomas J. Dodd, iš kairės: Chicago Lietuvos Tarybos Pirmininkas R. Staninškas, ALT narys dr. L. Kriaučeliūnas, senatorius T.J. Dodd (skaito knygą Lithuania 700 years ir Encyclopedia Lituanica), ev. - liut. kunigas dr. M. Kavolis, ALT pirmininkas inž. E.A. Bartkus, kongreso ryšininkas Mr. Vandervorth, ALT narė E. Paurazienė.

VASARIO 16 WASHINGTONE

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 52 metų sukaktuvių minėjimas WASHINGTONE įvyko labai plačiu mastu. Tat pasireiškė Lietuvos Atstovybė, Jungtinių Valstybių Kongrese, Amerikos Balse ir viešuose pasireiškimuose per spaudą ir asmeninius ryšius.

Amerikos Lietuvių Taryba tuo reikalu ten pasiuntė savo delegaciją. Jos sudėtinį jėgą: ALTo pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus, visuomenininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas iš Chicago, visuomenininkė Elžbieta Paurazienė iš Detroito, jaunuosios kartos visuomenininkas ALTo Chicago sk. pirmininkas Rimas Staninškas ir visuomenininkas evangelikų liuteronų kunigas dr. Martynas Kavolis iš East Dubuque, Ill. Prie jų prisidėjo WASHINGTONE gyvenęs vandenų kontrolės komisijos narys inž. Valdas Adamkus.

Minėjimas prasidėjo oficialiu Vasario 16 d. priėmimu Lietuvos Atstovybė. Ten jaukiai dalyvavo keletas aukštųjų Jungtinių Valstybių kongresmanų ir administracijos pareigūnų, svetimų valstybių diplomatų ir daugelis amerikiečių bei lietuvių visuomenininkų. Jų tarpe matėsi keletas aukštųjų katalikų bažnytininkų pareigūnų.

Minėjimas Jungtinių Valstybių Kongrese prasidėjo senato vasario 17 sesijoje, kurioje daugelis senatorių pasakė kalbas Lietuvos Nepriklausomybės reikalu. Ten ALTo delegacija dalyvavo svečių ložose. Ji vasario 17-19 d. darė vizitus įvairiems įtakingiems asmenims. Ji lankė senatorius Thomas Dodd iš Connecticut, Charles Percy ir Ralph Smith iš Illinois, Robert Griffin ir Philipp Hart iš Michigano. Ji taip pat lankė Kongreso atstovų rūmų narius: pirmininką Joh. McCormick iš Massachusetts, mažumės vadovą Gerald Ford iš Michigano ir atstovus John Anderson ir Edward Derwinski iš Illinois, Daniel Flood iš Pensilvanijos ir kitus. Jiems visiems buvo įteikta knygą "Lithuania 700 Years". Jie pakvietė nusifotografuoti kartu su mūsų delegacija. Atstovas Drevinski vieną dieną ir atstovas Anderson kitą dieną delegaciją pakvietė pietų kongreso valgykloje.

Minėjimas Kongrese pasibaigė dr. Kavolio invokacine maldą atstovų rūmų vasario 19 d. sesijai pradedant. Atstovų Rūmų pirmininkas McCormick pristatė Kavolį plenumo posėdyje maldai, kuri vyko prie pulto, prie kurio kalbą Jungtinių Valstybių prezidentas ir kitų valstybių galvos. Malda ėjo laisvės ir taikos reikalu. Ji prasidėjo Dievo garbinimu už paruošimą kelio taikai dvasiniu

žmogaus atgimimu per Kristų ir tuo krikščioniškos meilės būdu atnaujinant žmogaus santykius su Dievu, artimu ir visuomene. Prašyta maloningai įžvelgti, kad žmonija yra suskilusi taikos reikalu, kurios vieni siekia žmogiškuoju sveiko būdu ir kiti siekia nežmogiškuoju politinės prievartos ir pavergimo būdu, kaip tat matyti Lietuvos istorijoje. Prašyta išminties Jungtinių Valstybių valdžiai tvarkyti teisingos taikos būtinumus besikeičiančiose sąlygose. Maldos užbaigęs žodis "Amen" buvo sukalbėtas Kavolio ir McCormack kartu.

Minėjimas Lietuvos Balse įvyko ALTo delegacijos narių užrekorduotais pasikalbėjimais, kurie buvo skirti transliuoti Lietuvos radijo bangomis.

Minėjimas visuomeninėje plotmėje pasireiškė, kai dr. ir ponias Maziukai ALTo delegaciją pakvietė savo rezidencijon vakarienei, kurioje pabendrauta su lietuvių visuomenininkais.

Minėjimas spaudoje pasireiškė senatorių pasakytomis ir Kongreso Rekorduose vasario 17 d. spausdintomis kalbomis. Tokiu pat būdu buvo atspausdinta Kavolio sukalbėta malda Kongreso Rekorduose vasario 19 d. Tat spausdinama ir išplatinama 50,000 egzempliorių. Minėjimas buvo paskelbtas daugeliuose žurnalistiniuose leidiniuose. Dienraštis Telegraph-Herald, išėjęs Dubuque, Iowa, sekmdienio vasario 15 d. laidojė įdėjo ilgą straipsnį tuo reikalu su Kavolio nuotrauka ir vasario 19 d. laidojė įdėjo Kavolio sukalbėtos maldos tekstą. Tokia pat informacija buvo paskelbta East Dubuque Record savaitraštyje. M. Kavolis

CHICAGO

LILIJOS ŠUKYTĖS KONCERTAS

S. m. balandžio 5 d., 7 val. p. p. Chicagoj, Orchestra Hall, įvyksta New Yorko Metropolitan Operos solistės Lilijos Šukytės koncertas. Koncerto pelnas skiriamas paremti lietuvių kalbos lektūros įvedimą Chicago Universitete. Dalyvaujanti koncerte ne tik išgarsime iškilusios solistės Lilijos Šukytės dainos meną, bet kartu paremsime mūsų pastangas lietuvių stiprinti.

Bilietai gaunami: Marginiuose, 2511 W. 69th St., tel. 778-4585 ir Lietuvių Fonde, 6643 S. Maplewood Ave., telef. 778-2858.

NEOLITUANAI IR VASARIO 16-TOJI

S. m. kovo mėn. 7 d. Jaunimo Centre didžioje salėje Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinys gražiai pa-

minėjo Vasario 16-ją. Po iškilmingo posėdžio fil. Romas Staninškas, dabartinis Chicago Alto pirmininkas, skaitė išsamiai paruoštą paskaitą apie Vasario šešioliktosios reikšmę. Prelegentas pabrėžė, kad mes visi turime dėti visas pastangas vėl atgauti Lietuvai laisvę. Džiugu, kad jaunosios kartos atstovai taip gyvai įsitraukė į pavergtos tėvynės vadavimo darbą. Po to sekė sen. Eglės Juodvalkytės paruoštas tam momentui pritaikintas montažas. Baigus meninę dalį pokalbis tęsėsi prie kavutės.

RUOŠIASI PAVASARIO BALIUI

Kovo 8 d. Jaunimo Centre įvyko Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicago skyriaus visuotinas narių susirinkimas aptarti esančiuosius reikalus. Skyriaus nariai buvo supažindinti su Vyr. Valdybos aplinkraščiais. Dėl juose keliamų klausimų keletas atstovų pareiškė savo nuomones. Sudaryta komisija iš dr. St. Biežio, J. Jurkūno ir P. Vebros sekančios valdybos sudarymui. Supažindinti skyriaus nariai su ruošiamu Pavasario Baliumi, kuris įvyks balandžio 11 d. Dariaus-Girėno salėje, 4416 S. Western Ave.

MINĖS VAIŽGANTA

Balandžio 12 d. Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba ruošia įspūdingą garbės nario kan. J. Tumo-Vaižganto minėjimą. Vėliau bus paskelbta smulkesnė programa.

BOSTON

NEOLITUANŲ METINĖ ŠVENTĖ

Kovo 7 d., 7 val. vak. ALT S-gos namuose įvyko Korp! Neo-Lithuania Bostono padalinio metinė šventė-sueiga.

Pradžioje susirinkimui vadovavo kol. Algis Martišauskas, praėjusių metų valdybos vicepirmininkas (prieš porą metų buvęs itin veiklus padalinio pirmininkas), nes pirm. Algirdas Antanavičius praėjusių metų rudenį išsikėlė Chicago studijuoti ir dirbti. Jis šventės dalyviams atsiuntė kolegišką sveikinimą. Padalinį bei jo šventės dalyvius ta proga pasveikino ir Korp! Neo-Lithuania valdybos pirm. Algis Modestas.

Programoj numatyta Korp! filisterių sueiga neįvyko, nes susirinkimui atėjo tik apie dešimt. Iš Valdybos pranešimo paaiškėjo, kad praėjusiais metais buvo veikiamas ir kruštama, būta sueigų, diskusijų, iškilų ir tautos kitoms Bostono liet. organizacijoms. Tų metų valdybą sudarė Algirdas Antanavičius — pirm., Algis Martišauskas — vicepirm., Pov. J. Martinkus — izd., Laima

Antanavičiūtė — sekretorė, B. Vaižjurgytė — magistrė, inž. Vyt. Izbickas — valdybos narys.

Naujon valdybon išrinkti šie senjorai: Povilas Manomaitis — pirmininkas, Jurgis Lendraitis — vicepirm., Alvyda Guobytė — izdininkė, Birutė Vaižjurgytė — sekr., Laima Antanavičiūtė — magistrė, inž. Vyt. Izbickas — valdybos narys ir filisterių atstovas.

Korp! padalinio vėliavą pagerbus ir valdyboms pasiūlytus, toliau susirinkimui vadovavo naujasis pirm. Pov. Manomaitis. Inž. Vyt. Izbickas pristatė vakaro prelegentą estą dr. Ketą Soosarą. Pastarasis, atsiremdamas į tas problemas, kurias turi estai išieiviai Amerikoje, mūsų veikloje kėlė tautinės kultūros primatą, skatino glaudesnę baltų bendradarbiavimą, ypač jaunimo bendradarbiavimą. Tai buvo jauno žmogaus nuomonės, kurias susirinkusieji priėmė labai šaltai.

Po iškilmingosios sueigos Bostono neolitanai savo šventės dalyvius pakvietė į dailiai parengtas vaišes, mus pavaišindami blynais ir kitokiais skanumynais. Pats gardžiausias, be abejonės, buvo jaunimo meninis pasirodymas. B. Vaižjurgytė ir L. Antanavičiūtė supynė puikią pynę apie lietuvių inteligentų vedybas iš dr. V. Kudirkos redaguoto Varpo. Jos pačios išraiškiai, dailia liet. kalbos tartimi, tą pynę ir paskaitė. Pov. Manomaitis prie tų "senobinių" rūpesčių prijungė modernų eilėraščių. Meninių pobūvio programų sudarymu bei jų atlikimu Bostono neolitanai tuo tarpu yra sunkiai pralenkiami.

Tegu jų darbams, jų ieškojimams, jų pasirodymams ir toliau taip gerai einasi! (p.g.)

ATVYKITE Į KAZIUKO MUGĘ!

Bostono skautų ir skautų tūntai kovo 22 dieną Piličių Klubu salėje, So. Bostono ruošia savo tradicinę Kaziuko mugę.

Mugės atidarymas 11 valandą. Po to bus galima papietauti, pasivaikinti pyragais ir kitais skanumynais. Bus progos įsigyti meniškų rankdarbių, medžio drožinių, tautinių juostų, lėlių ir t.t.

3:30 v. p. prasidės P. Kalvaitienės paruoštas vaidinimas: "Eglė žalčių Karalienė".

Prašomi visi Bostono ir apylinkės lietuviai tą dieną praleisti su mūsų jaunimu.

• Cambridge lietuviai atšventė Nepriklausomybės minėjimą vasario 22 dieną parapijos salėje. Minėjimą ruošė parapijos klebonas kun. S. Saulėnas ir jo asistentas kun. J. Klimas, Moterų Sąjungos 4-jai kuopai talkininkaujant.

Pagrindinę kalbą "Prašėtis ir lietuvis" pasakė El. Vasyliūnienė. Dar trumpas kalbas pasakė: Martišauskas ir jo sūnus Algis Martišauskas, kun. Jonas Klimas, kun. Vembrė ir B. Jakutis.

Meninę dalį atliko solistė Violeta Balčiūnienė.

Po minėjimo Moterų Sąjungos narės pavaišino susirinkusius pyragais ir kavute. Tai ponių Ambrozaitienės, Anieliauskienės ir Anieliauskaitės pastangos.

Surinkta aukų 131 doleris.

WANTED 1ST CLASS DIE LEADER

Must have experience on line and progressive dies.

Steady work for qualified man. Overtime and benefits.

EAGLE TOOL & DIE CO.

2424 Wolcott Ferndale, Mich.

(313) LI 7-4300 (11-20)